

ΓΡΑΦΕΙΟ Ν
ΘΑΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 59
"Εκαστον φύλλον τιμάται
λεπτόν 20

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΣΥΝΑΡΜΟΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΗΡΟΤΕ Α
"Εσωτερικὸν δρ. 10.—"Εξωτερικὸν
κού φρ. χρ. 12.—Ρωσικὰ ρούβ.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Κλέφται καὶ ἀρματωλοὶ ἐν Κρήτῃ. Οἱ Τσουτσουδίδες ἢ Κουτζουδίδες καὶ οἱ Καλογερίδες, ὑπὸ Β. Φιλίππῃ.
- Ἡ ἀνθρώπινος δεκατοσύνῃ διήγημα ὑπὸ Π. Πανᾶ.
- Οἱ Βλάχοι τῆς Πίνδου: Μαλακάσι, ὑπὸ Κ. Δ. Κρυστάλλῃ. (Συνέχεια).
- Ἡ Σελήνη (κατὰ τὸν Φλαμαρινῶνα), ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Θ. Α. (Τέλος).
- Τὸ καθήκον, μυθιστορία ***. Μετάφρασις Α. Ἀμπάτη. (Συνέχεια).
- Εἰδήσεις τῆς ἑβδομάδος. Ἑγγύρια.—Ἐξωτερικὰ. Ἀρχαιολογία.—Φιλολογία.—Καλλιτεχνία.
- Ἐφημερίδες, ἀνέκδοτα, περίεργα, ποικίλα.
- Ἰδιαιτέρως γράμματα.
- Νέα βιβλία.

ΚΛΕΦΤΑΙ ΚΑΙ ΑΡΜΑΤΩΛΟΙ ΕΝ ΚΡΗΤΗ.*

ΟΙ
ΤΣΟΥΤΣΟΥΔΙΔΕΣ ἢ ΚΟΥΤΣΟΥΔΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΟΙ
ΚΑΛΟΓΕΡΙΔΕΣ

Ἀναγράφοντες ὅ,τι ἐκ παραδόσεως ἢ δι' ἐγγράφων ἐμμέτρων καὶ πεζῶν περισσώθη περὶ τῶν ὑπὲρ τοῦ γένους ἀθλησάντων καὶ ἐν Κρήτῃ ἐπὶ τῶν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως μαύρων χρόνων, ἀναλογιζόμεθα ὅποιας κακώσεως ὑφίστατο ὄντως ὁ δύσμοιρος τόπος, ἀφοῦ καὶ νῦν ἐτι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμερησίᾳ διατάξει αὐταὶ διατελοῦσιν, ἐνῶ τοσαῦται ἄλλαι χῶραι νύμοιρσαν πρὸ πολλοῦ νὰ ἀπαλλαγῶσιν ἀκαταλογίστου κακοδαμονίας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν τέλος νὰ δώσωσιν ὕπνον τοῖς κροτάφοις καὶ τοῖς βλεφάροις αὐτῶν νυσταγμόν! Κρούομεν μετ' οὐ πολὺ τὰς πύλας τοῦ εἰκοστοῦ ἀπὸ ἔτους σωτηρίου αἰῶνος, καὶ οἱ λέγοντες ὅτι εἰσὶ πεπολιτισμένοι, ὅτι ἔλαβον τὸ χρίσμα τοῦτο ἐν τῇ καλυμβήθρῃ τοῦ Σωτῆρος πεφωτισμένοι Εὐρωπαῖοι, ἀνέχονται μετὰ τοσοῦτους καὶ οὕτω πρωτακουστούς τῶν Κρητῶν ἀγῶνας νὰ ἐξαναγκάζωνται ἐτι οὗτοι νὰ καταφεύγωσιν εἰς ἀρματωλικὸν καὶ κλέφτικον βίον, ἵνα οὕτω περιορίζωσιν, ὡς ποτε οἱ Δαιμονάκιδες καὶ Τζουτζουδίδες καὶ Βέργαι καὶ Λόγιοι καὶ λοιποὶ τοὺς Γιαννιτάρους καὶ Ξεκουκουλώτους, οὕτω καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς ἐτι Διάπης καὶ Γυπαρῆς καὶ Γρύλλος καὶ Δημητρογιάννης καὶ Σαριδάκης καὶ Γκαγιόλης καὶ οἱ ἄλλοι τὰ θηριώδη ἀλθανικὰ καὶ τουρκικὰ περιτρίμματα καὶ τέρατα. Ἄλλ' ἀποστρέψωμεν τὰ βλέμματα ἀπὸ τοῦ εἰδεχθοῦς θεάματος τῶν χρόνων ἡμῶν, ἐπανέλθωμεν δ' ὅθεν ἐξωρμήθημεν, εἰς τοὺς κλέφτας καὶ ἀρματωλοὺς τῶν ἡμερῶν τῶν ἡμετέρων πατέρων.

Ὡς οἱ Δαιμονάκιδες κατέστησαν ἐπὶ χρόνον πολὺν ὁ τρόμος τῶν θρασυδειλῶν ἀγά-

δων, οὕτω καὶ οἱ συνεπαρχιώται αὐτῶν Τζουτζουδίδες ἢ Κουτζουδίδες καὶ οἱ Καλογερίδες. Οἱ Τζουτζουδίδες κατήγοντο καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς εὐάνδρου τῶν Σφακιῶν κόμης Ἀνωπόλεως, Γεώργιος καὶ Ἀνδρέας ὀνομαζόμενοι. Ὅτ' ἐμὲν μόνοι, ὅτ' ἐδὲ μετ' ἄλλων (ἀδερφοχτῶν) συναδελφούμενοι περιέτρεχον τὰς Μαδάρας, εἰς τὰς ὁποίας ἀπασύροντο, ἀφοῦ κατὰ τὴν ὑπαιθρον πεδικὴν χώραν ἐπιπίπτοντες αἰφνης τῆδε κίχαισε ἐπιμώρουν αὐστηρῶς τοὺς μυριοτρόπως ὀργιάζοντας ζφώδεις γιανιτζάρους. Πολλάκις δὲ καὶ ἔγραφον πρὸς αὐτούς, ὅτι δὲν θέλουσι παύσει, ἐν ὅσῳ ζῶσι, νὰ ἐκδικῶνται αὐτοὺς σκληρῶς καὶ ὄριζον καὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον, καθ' ὃν θέλουσι συναντηθῆ μετὰ τοῦ δαίνα ἢ τοῦ δαίνα ἐξ αὐτῶν κακούργου, ὅπως ἀντιμετρηθῶσι μετ' αὐτοῦ. Οὕτω διήγον ἐφ' ἱκανὸν χρόνον διάστημα, ὅτε ἐκ θάρρους παρατόλμου καὶ ἀπροσεξίας διημερεύσαντες ἐν τοῖς πεδίοις τῆς Κυδωνίας διαμερίσασαι κατελήφθησαν ἐξ ἀπροόπτου ὑπὸ τινῶν ἐκ τῶν θηριωδεστέρων Ξεκουκουλώτων περὶ τὸ χωρίον Κουφόν. Ὡς εἶδον οἱ ἀρματωλοὶ μας τοῖς ἰχνηλατοῦντας βεβαίως ἀγάδες δὲν ἔφυγον οὐδ' ὀπισθοχώρησαν, ἀλλὰ κατέλαβον θέσιν τινὰ ἐπίκαιρον, ἔπειτα εἶπεν ὁ Γεώργιος πρὸς τὸν Ἀνδρέαν: ἐπειδὴ, ἀδελφέ, βλέπω ὅτι ἐδῶ θὰ δώσωμεν καὶ θὰ πάρωμεν, πρέπει νὰ προσέξωμεν ὥστε ἐκάτερος ἐξ ἡμῶν νὰ σκοπεύσῃ ἐπιτυχῶς τὸν ἕτερον ἐξ αὐτῶν. Οἱ γιανιτζάροι δ' ἐκ φήμης καὶ περιγραφῶν ἐνόησαντες ὅτι αὐτοὶ ἦσαν οἱ ἀπὸ τοσοῦτου χρόνου περιβόητοι φίλοι αὐτῶν, προήλασαν ἐπιπποὶ ὄντες ἀφῶως καὶ εὐθὺ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἀπέτειναν τὴν ἐρώτησιν, ἂν εἴνε αὐτοὶ ὅπου ἐβγαλαν τόσον νάμι (φήμη) Τζουτζουδίδες. Ἀφοῦ δ' ἐπὶ στιγμὴν ἠμείφθησαν ἀπειλαὶ καὶ ὕβρεις πρὸς ἀλλήλους, οἱ ἀδελφοὶ δὲν ἀνέμενον τὴν περαιτέρω τῶν ἐπερχομένων προσέγγισιν καὶ πυροβολήσαντες, ὁ μὲν Γεώργιος κατέβαλε πάραυτα τὸν σκοπευθέντα ὑπ' αὐτοῦ, ἄλλ' ὁ Ἀνδρέας οὐ μόνον ἠστόχησεν, ἀλλ' ἔχων ἔξω τοῦ βράχου τὸν μηρὸν ἐπληγῆθη κατ' αὐτὸν καιρίως. Τότε δ' ὁ Γεώργιος ἰδὼν τὸν κίνδυνον ἐκ τῆ τοῦ ἐπιπίπτοντος καὶ ἄλλων ἐπερχομένων, ἐκείνον μὲν ἐφόρευσε διὰ πιστόλας ἐκ μικρᾶς ἀποστάσεως, τὸν δ' ἀδελφὸν ἐπιβιβάσας εἰς τὸν ἕτερον ἵππον ἐφευγε πρὸς τὰ ἐνδότερα. Ἐν τούτοις οἱ ἀλλεπάλληλοι πυροβολισμοὶ οὐ μόνον ἐπέσπευσαν τὰ βήματα ἄλλων ἐπερχομένων Τούρκων, ἀλλὰ καὶ συνήγειραν πολλοὺς ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς συμπλοκῆς, οἵτινες ἀφέντες τοὺς γιανιτάρους ἐκτάδην κειμένους ὤρμησαν πρὸς καταδίωξιν τῶν ἀδελφῶν, ὀδηγούμενοι ἐκ τοῦ ἀπὸ τῆς πληγῆς τοῦ Ἀνδρέου ἀποστάζοντος αἵματος. Οἱ φεύγοντες δὲ μόλις εἶχον φθάσει εἰς τὸ ὑπερκείμενον χωρίον Σχοινὲ καὶ περικυκλώθησαν στενωῶς ὑπὸ πλήθους ὄθεν

βλέπων ὁ τετραμένος ὅτι ἐκινδύνευον ἀμφότεροι, παρεκάλεσε τὸν ἀδελφόν, ἀφοῦ λάβῃ τὸ ὄπλον του, νὰ σωθῇ ὅπου καὶ ὅπως ἐδύνατο ἀφίνων αὐτὸν εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ἄλλ' ὁ Γεώργιος μὴ ἀνεχόμενος τοῦτο κατεβίβασε μὲν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ἀλλ' ἄρας ἐπ' ὤμων καὶ φεύγων ὅση αὐτῷ δύναμις ἀπέκρυψεν αὐτὸν εἰς δασωδὲς τι μέρος, ὅπου ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἐγκαταλίπῃ, οἱ δὲ Τούρκοι εἰς πλῆθος συνδραμόντες καὶ ἀνιχνεύοντες ἀνεύρον αὐτὸν ἐκ τῆς ροῆς τοῦ αἵματος ἐξηνητλημένον ἤδη καὶ κατεκρεοῦργησαν. Οὕτως ἀπελείφθη μόνον ὁ Γεώργιος, μέχρις οὐ κατάρθωσε νὰ ἀποδράσῃ καὶ καταφύγῃ εἰς Κουσαδάσι, ὅπου συνήθως προσέφευγον οἱ ἐκ Κρήτης ἀποδιδράσκοντες καὶ ἐκεῖθεν διεσκεδάζοντο εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Οἱ δὲ Καλογερίδες ἐγένοντο οὐδὲν ἥττον περιβόητοι τῶν προπεριγραφέντων καὶ μάλιστα ὁ ἐξ αὐτῶν Καλογερογιάννης. Κατήγοντο δὲ ἐκ Σαμαριᾶς τῶν Σφακιῶν, τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου κατὰ τὴν ὁμώνυμον ἐκπληκτικὴν φάραγγα τῶν δυτικῶν Λευκῶν ὀρέων κρησφυγέτου. Ἐκ τῶν ἀπροσίτων τούτων μερῶν κυρίως ἐξορμῶν μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ὁ Καλογερογιάννης ἐπέπιπτε πρὸ πάντων κατὰ τῶν φοβερωτέρων τοῦ κόσμου ἀνθρωπομόρφων τεράτων τῆς παραπλευρῶς τῶν Σφακιῶν κειμένης πρὸς δυσμὰς ἐπαρχίας Σελίνου. Πολλοὶ ἦσαν κατ' αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν οἱ ὅποιοι μυριοτρόπως τερατοῦργοῦντες καὶ ὀργιάζοντες κατέδασάνιζον καὶ ἀπεδεκάτου ἀδιαλείπτως τὸν χριστιανικὸν πληθυσμόν. Τὸ μᾶλλον δ' ἀξιοσημειώτον εἶνε, ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν εἴλον τὴν καταγωγὴν ἐκ τιμαριούχων Ἑνετῶν, οἵτινες ἐξομώσαντες κατὰ τὴν κατάκτησιν τῆς νήσου ὑπὸ τῶν Τούρκων, δὲν ἀπῆλλον αὐτῆς, ἀλλὰ κατέμειναν, διατηρήσαντες οὕτω τὰ τε τιμάρια αὐτῶν καὶ τὰς προεχούσας ἐν τῷ τόπῳ θέσεις. Οὕτως ἐξηγεῖται ἡ ἀπίστευτος αὐτῶν ἀπανθρωπία καὶ θηριωδία νεόφυτοι γενόμενοι συνήνωσαν τὴν ἐνετικὴν βιαιοπάθειαν καὶ τὴν κατὰ τῶν ἐγχωρίων μίσος πρὸς τὰς ἐκ τῆς νέας θρησκείας ἀχαλινώτους ἐπιθυμίας καὶ πάθη, οὕτω δὲ παρήχθη κράμα, τὸ ὅποιον εἶνε δυσχερὲς διὰ λόγου νὰ παρασταθῇ, μόνον δὲ τὸ ὄνομα Τούρκος Σελινιώτης ἀρκεῖ καὶ σήμερον ἐτι πρὸς χαρακτηρισμὸν ἀνθρώπου ἀποβαλόντος ὅλως πάντα ἀνθρωπισμὸν καὶ οἶκτον καὶ εἰς αὐτὰ πολλάκις τὰ ἀγριώτερα τῶν θηρίων ἀπαντῶντα. Οἱ ἐν Καντάνῳ τοῦ Σελίνου καὶ ἐν ἄλλαις αὐτοῦ χωρίοις Κασοῦιδες, Τζιναλίδες, Βεντουρίδες, Βεργερίδες καὶ πλῆθος ἄλλο κατέλιπον ἀνεξίτηλα ἰχνητῆς ἐπὶ τῆς γῆς θηριώδους αὐτῶν διαβάσεως πάντων δὲ τούτων τὰ ὀνόματα, ὡς καταφαίνεται ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν καὶ εἶνε καὶ ἐκ παραδόσεως γνωστὸν καὶ με-

* Ἴδε καὶ φύλλα 8 καὶ 15 ἐ. ε.

μαρτυρημένον (διότι πολλοί ἐξ αὐτῶν ἐπι-
δεικνύουσι ἐν τίτλοις ἐγγράφων ἐνετικῆς
καταγωγῆς), εἶνε φύσει ἰταλικῆς. Καί οἱ
μὲν πρόγονοι αὐτῶν πυργοδεσπότης Ἐνετοὶ
ἐδρευόντες ἐν τοῖς πύργοις τῶν εἰς ἕκαστον ἐξ
αὐτῶν ἀνηκουσῶν ἱπποσιδίων ἦσαν ἄρχοντες
ἔχοντες περὶ αὐτοὺς δουλεύοντας δουλοπα-
ροίκους ἢ ὡς ἔλεγον αὐτοὺς βιλάνους ἀγρό-
τας ἦσαν ἐν τούτοις ἐκείνοι ὅπως δῆποτε
Ἑυρωπαϊοὶ καὶ Χριστιανοί. Ἀναλογισθῶμεν
ὅμως μωαμεθανοὺς Ἐνετούς, ἀποπτύσαντας
πάντα χαλινὸν ἀνθρωπισμοῦ καὶ ἐξορμῶν-
τας ἐκ τῶν παλαιῶν αὐτῶν πύργων ὡς ἀπὸ
κρυπτῶν καὶ φωλεῶν θηρίων οὐχὶ ὅπως ἐπι-
θεωρήσωσι τὰς κτήσεις καὶ τὰς κατ' αὐτὰς
ἐργασίας, ἀλλ' ἵνα θύσωσι καὶ ἀπολέσωσι
καὶ μακρὰν καὶ περὶ ὅλων ἀκωλύτως, καὶ
θέλωμεν εἰκάσει τοὺς κοπετοὺς καὶ θρήνους
τοὺς συνοδεύοντας πᾶν βῆμα τῶν τεράτων
ἐκείνων. Περιβόητος περὶ αὐτῶν ὁ κατὰ τὴν
Παλιπόχωρον ὑφιστάμενος ἐπὶ πύργου τοῦ
Τζιναλῆ, ὡς καὶ οἱ τῶν φεβερῶν καὶ προ-
μειῶν Βεργέρων. Πρὸς ἕνα τούτων, τὸν
κατ' ἐξοχὴν Βεργερὸν ἀκούοντα, αἴσχη δὲ
διαπράττοντα ἀκατονόμαστα, ἠναγκάσθη ὁ
Καλογερογιάννης καὶ νὰ γράψῃ, ὅπως παύσῃ
πλέον κορεσθεὶς ἐκ τοῦ αἵματος καὶ τῶν
βδελουρηγημάτων, διότι ἄλλως διὰ πάσης
θυσίας θέλει τέμνει τέρμα εἰς τὴν κτηνώδη
συμπεριφορὰν τοῦ. Ὁ ζεκουκούλωτος ὅμως
εἰς ἀπάντησιν τῷ διεμήνυσεν νὰ κατέλθῃ τῶν
ὄρων, ὅπως τὸν φιλεύσῃ κατ' οἶκον :

«Ἐλα, Γιάννη Καλόγερε, κάτω εἰς τὸ κονάκι
Νὰ σφάξωμε ἕνα μαρτί, νὰ κάμωμε ζερπάκι.»

Καὶ ὁ Καλογερογιάννης, διαβάς μόνος τὴν
φάραγγα, οὐχὶ ἐκ τῆς βορείας καὶ πρὸς τὰ
ἄνω ἀγούσης διεξόδου, κατὰ τὸ Ξυλόσκαλον,
ἀλλ' ἐκ τῆς κάτω, κατὰ τὴν Τουπη-
τὴν καὶ Βουκελάσι, εἰσέδυσεν εἰς Σελίνον
μόνος, ὅτε ἐπληροφόρηθη ὅτι ὁ Βεργερὸς,
ἐξελθὼν ἐκ τοῦ πύργου τοῦ, κατηρήμενος
ὡς ἡ Κρομμυονία ὡς τὰ κατὰ τὸν Δίκκον
Ζγουράφον χωρὶα καὶ ὠργιάζε. Παραφυλά-
ξας δ' αὐτόν, ἐνῶ ἐπῆρχετο αὐτὰ μεθῶν, ὡς
τὸ σύνθημα, καὶ κραπαλῶν, συνήντησεν εἰς
τόπους δρυμῶδεις καὶ μονήρεις, ὅπου μετὰ
τὴν συνήθη ὀμηρικὴν συνδιάλεξιν ἦλθον εἰς
χεῖρας, ἀλλ' ὁ ἀλιτῆριος γιαντίσαρος, καίπερ
οἰνοβαρῆς, ἀλλὰ μαχητῆς δεινός καὶ σκο-
πευτῆς ἀπαράμιλλος, ἐπλήρωσε τὸν Καλο-
γερογιάννην εἰς τὸν μηρόν, ἐν τέλει ὅμως
καταγωνισθεὶς κατέπεσε, μὴ διαφυγῶν τὴν
ἐπίσης ἄκραν τοῦ Σφακιανοῦ εὐθυβολίαν καὶ
τοὺς διαξίφισμους τῆς φοβερᾶς μαχαίρας
αὐτοῦ.

Ἡ ἐξολόθρευσις τοῦ θηρίου ἐκείνου, καί-
περ εὐεργετικὴ σφόδρα, ἐξηρέθισεν οὐ μόνον
τὰς ἐν Σελίνῳ σφηκοφωλεὰς τῶν γιολτάσι-
δων καὶ ὀρτάκιδων, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους
τοὺς κατὰ τὸ τμήμα ἢ πασσαλίσιον Χα-
νίων παμπληθεῖς καὶ εἰς τὴν κυβέρνησιν αὐ-
τῶν ἀνοποτάκτους ζεκουκούλωτους γιαντι-
σαρούς. Ἔθος ἢ νόμος σατανικός παρ' αὐ-
τοῖς τότε ἐπεκράτει, τείνων πάντοτε εἰς με-
γάλην βλάβην τῶν Χριστιανῶν ἢ ἀφανισμόν
αὐτῶν, ἐάν μὲν ἐφρονεῖτο Χριστιανὸς ὑπὸ
Ὁθωμανοῦ ἢ καὶ Χριστιανοῦ νὰ πληρῶνῃ τὸ
διαμέρισμα, ἐν ᾧ ὁ φόνος διεπράχθη, τόσα

γρόσια, ὅσα ἤρουν νὰ καλύψωσι τὸν νεκρὸν
τοῦ φονευθέντος, ἢ τοὐλάχιστον ἐνὸς κυνός,
διότι σκύλλους συνήθως, ὑβρίζοντες, προση-
γόρευον τοὺς Χριστιανούς· ἐάν ὅμως συνέβαινε
φόνος πιστοῦ, ἔστω καὶ τοῦ μάλλον προστύ-
χου, εἴτε ὑπὸ Χριστιανοῦ εἴτε ὑπ' Ὁθωμα-
νοῦ, διότι συντόματα ἐτρώγοντο καὶ πρὸς
ἄλλήλους οἱ κουτσαθακικώτεροι (ὡς οἱ δια-
βόητοι Σωμαράς καὶ Τζιτζῆς ἐν Κισάμῳ καὶ
ὁ Μπαηράμ Ἀλῆς καὶ Γιουνούσης ἐν Γόρ-
τυνι), ὧ, τότε ἀλοιμόνον, τὰ πάντα ὡς πρὸς
τοὺς Χριστιανούς ἀπόλωντο. Φόνοι τότε
ἀδιακρίτως ἐν αὐτοῖς καὶ ἐπὶ ἡμέρας διε-
πράττοντο. ἀπαγωγαί, διαπραγαί, ἐξουκι-
σμοί, πυρπολήσεις καὶ τὰ παραπλήσια, ὡς
συνέβη εἰς Ἀλικιανοῦ, ἐνῶ πρὸς τὴν κώμην
ἦγε πομπὴ γαμήλιος Τούρκων καὶ ὁ ἀντίζη-
λος τοῦ γαμβροῦ, ἐνεδρεύσας, ἐφόνυσεν τὴν
νύμφην ἀστοχῆσας ἀντὶ τοῦ γαμβροῦ.

Καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιαῦτα καὶ ἐν εὐ-
ρωτέρῳ ἐπὶ κύκλῳ διεπράχθησαν, διότι τοι-
ούτου ὑποκειμένου ἀπολεσθέντος, τὸ πᾶν ἀ-
νεστατώθη, ἐν Σελίνῳ πρὸ πάντων, ἐτέρω-
θεν δὲ ἐκστρατεία, οὕτως εἶπεν, γενικὴ ἐ-
κλήθη πρὸς ἀσπληφίαν τοῦ Καλογερογιάννη
ἢ καταστροφὴν τῶν οἰκιῶν αὐτοῦ ἢ καὶ τοῦ
χωρίου Σαμαριάς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ εἰσδυσία
εἰς τὴν μοναδικῶς φοβεράν καὶ ἐκπληκτικὴν
ἐκείνην φάραγγα ἦν εἰς ἄκρον ἀκροφαλῆς,
παρμένονυσεν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον πλῆθος ἐξ
αὐτῶν κατ' ἀμοιότατος τὰς διεξόδους, καὶ
ἐπὶ τέλους δι' ἀπάτης, καθὰ λέγει τις πα-
ράδοσις, περιτυχόντες αὐτὸν κατ' αὐτὸ τὸ
ἐπισφαλέςτερον μέρος, περὶ τὸ Ξυλόσκαλον
τῆς φάραγγος, ἀνοθεν τῆς Ἀχλάδας, ἐνῶ
ἔπασχεν ἐπὶ ὁ ἦρος κατὰ τὸν μηρόν, ἐφόν-
υσαν τεθνήτα μετὰ δύο πυρῶν. Τόσον
δὲ τρόμον τοῖς ἐπέπευεν, ὥστε ἐπὶ πολὺ δὲν
ἐτόλμησαν νὰ πλησιάζωσι, φοβόμενοι μὴ
δὲν ἐφρονεῖσθαι καὶ προσποιῆσθαι. Οὕτως ἐξέλι-
πεν εἰς ἐπὶ αὐτοχρημῆς ἦρος ἐξ ἐκείνων, τοὺς
ὁποίους ἡ μικρὰ μὲν ὡς πρὸς ἄλλας ἐπαρ-
χίας, μεγάλη δὲ τὴν καρδίαν καὶ τὰς ἐθι-
κὰς παραδόσεις, ἢ τῶν Σφακιῶν, ἐγέναν καὶ
ἀνέτρεφεν ἐπὶ τε Σαρακηνῶν, Ἐνετῶν καὶ
Τούρκων.

B. ΨΙΛΑΚΗΣ

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

(ἀετήριμα)

A'

— Καὶ ἂν θέλῃ ὁ Θεός, γὰ πού τῶβαλες,
μπάρμπα Δημήτρη, ἔτσι χράμα ;
— Πᾶω κ' ἐγώ, παιδίκι μου, 'ς τὴν
πλατεῖαν νὰ ἰδῶ πού θὰ κρεμάσουν τὸ γέ-
ρω Ἀθανάσιον...
— Ἐρχομαι κ' ἐγώ...
— Κ' ἐγώ...
— Κ' ἐγώ...

Καὶ ὁ ὄμιλος τῶν νέων ἐκείνων, οἵτινες
εἶχον διανουθεύσει κομμάζοντες, ἔλαβε τὴν
εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Μαιτάνδου» νῦν δὲ
τῆς «Ἐνώσεως» ἄγουςαν ὅπου συνέρρεον
πάντες σχεδὸν οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀργοστο-
λίου, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, γέροντες καὶ νέοι,
σπεύδοντες ἵνα καταλάβωσι θέσιν ἐπὶ τῶν
ἄνωθι αὐτῆς λόφων.

Τούτο συνέβαινε τὴν πρωῒν τῆς 15
Μαΐου 1852.

Ἐμελλε νὰ ἐκτελεσθῇ θανατικὴ τις ἀπό-
φασις. Ἐν ἀνθρώπινον πλάσμα ἐμελλε νὰ
ριφθῇ βιαίως εἰς τὸ μηδέν, καὶ οἱ ἀνθρωποὶ
ἤθελον ν' ἀπολαύσωσι τῶν ἐκ τοῦ τοιούτου
θεάματος ἠδονικῶν ἐντυπώσεων. Τὸ θέαμα
δὲν ἦτο ἐκ τῶν συνήθων ὅθεν οὐδεὶς ἤθελε
ν' ἀπολέσῃ τὴν εὐτυχίαν ταύτην περιστάσιν.
Τοιαύτη εἶνε ἡ πρὸς τὸν πλοῦτον ἀγάπη τοῦ
ἀνθρώπου!.. Ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου τὸν
θέλγει, ἐπίσης ὅσον καὶ τὰ ὠραιότερα σχινο-
δοσιακὰ θεάματα... Ὅποια εὐτυχία, ἂν δύ-
ναται τις νὰ λέγῃ: «Παρερύθηκα εἰς τὴν
ἀπαγγόνισιν ἢ τὴν ἀποκεφάλισιν τοῦ Α.. Ἐ-
διασκεδάσαμεν ἀρκετὰ... Ἦταν ἕνας κό-
σμος!..»

Μὴ δὲν εἶδομεν καὶ ἐνταῦθα, ἐν τῇ πρω-
τεύουσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους, ἐν τῇ
ἐστία ταύτῃ τῶν φώτων, εὐαισθητοῦς κυρίας
καὶ ἀβρὰς νεάνιδας, καταλιπούσας λίαν πρωῒ-
τὴν κλίνην τῶν, ὅπως παρερύθησιν εἰς τὴν
καρτόμησιν τοῦ Ἀρτόζη!..

Τινὲς μάλιστα αὐτῶν ἐπιθυμήσαν... ἐκ
τῆς υπερβολικῆς εὐαισθησίας... ἦν αἱ ἐφημε-
ριδὲς τῆς ἐπιούσης ἔσπευσαν νὰ διαλαλήσωσι
εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης... ὅπερ προε-
κάλεσε τὴν ζηλοτυπίαν ἐκείνων, αἵτινες δὲν
κατῴρωσαν νὰ λιποθυμήσωσι...

Φοβερὰ καὶ ἀπαίσια ὑψούτο, κατὰ τὴν
βορειοδυτικὴν τῆς πλατείας ἄκραν, ἡ ἀγ-
χόνη... ὄργανον τιμωρίας, προσφιλέστατον
τοῖς Ἄγγλοις καὶ μετὰ τοῦ Γυλοτίνου ἐπὶ
τὴν φιλάνθρωπον ἐπιπόνησιν.

Ὁ οὐρανὸς τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἶχε πε-
ριβληθῆ ἄπασαν τὴν ἑαρινὴν αὐτοῦ λαμ-
πρότητα. Τὰ πτηνὰ ἐψάλλον περὶ τοὺς ἐρ-
ρωτάς των. Ἡ φύσις ἦτο πλήρης ζωῆς.

Πικρὰ εἰρωνία!..

Ἐσήμανεν ἡ ὀδὸς, τὸ πλῆθος ἐμεινεν
αἰφνης ἀκίνητον... Αἱ εὐφολογίαι — διότι
ὑπάρχουσιν οἱ εὐφολογοῦντες καὶ ἐνώπιον
τῆς ἀγχόνης ἐπὶ — ἐπαύσαντο. Πάντων τὰ
βλέμματα συνεκεντρώθησαν ἐφ' ἐνὸς καὶ
μόνου σημείου... ἐπὶ τῆς θύρας τῆς ἐκείνης,
ὅθεν ἐξήρχετο ὁ κατάδικος, ἐν μέσῳ διπλῆς
σειρᾶς χωροφυλάκων. Ρασοφόρος τις ἐβάδι-
ζεν ἀπαθῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ δυστυ-
χοῦς, ψιθυρίζων εἰς τὸ οὖς αὐτοῦ τοὺς τε-
τριμμένους περὶ μελλούσης ζωῆς, περὶ δι-
καιουσῆς καὶ μακροθυμίας τοῦ Θεοῦ καὶ
περὶ συγχωρήσεως τῶν μετανοούντων λό-
γους.

Ὁ κατάδικος ἐβάδιζεν ἀτάραχος, μηδὲ-
λως προσέχων εἰς τοὺς ρασοφόρους τοὺς λό-
γους. Ἐφαίνεται ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ Θεοῦ,
ὡς ἠδικοῦμαι καὶ περὶ ἐαυτοῦ. Ἦτο ὑπερ-
ογδοηκοντοῦτης. Ἡ πάλλευκος αὐτοῦ γε-
νεῖα κατήρχετο μέχρι τοῦ στήθους του. Τὸ
βλέμμα του ἦτο γλυκὺ καὶ ἤρεμον· τὸ πρό-
σωπόν του γαλήνιον. Οὐτε τὸν θάνατον,
οὔτε τὸ μένος τῶν ἀνθρώπων ἐφοβείτο...
Ἐφαίνεται πορευόμενος εἰς μέρος σύνθησις.
Ἀριχθεὶς δ' εἰς τὸν τόπον τῆς καταδικῆς,
ἀνῆλθε τὰς βαθμίδας τοῦ ἱερῶματος, ἀπὸ
τῆς κορυφῆς δ' αὐτοῦ ἔρριψε βλέμμα πε-
ριφρονήσεως ἐπὶ τοῦ παρισταμένου καὶ πε-
ριέργου πλῆθους.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ δικαστηρίου, θεῖς

τότε ἐπὶ τῆς ρινὸς τὰ δίοπτρα αὐτοῦ, ἀνέγνω
διὰ τρεμούσης, — οὐχὶ ὅμως ἐκ τῆς συγκι-
νήσεως, — φωνῆς τῶν δικαστῶν τὴν ἀπό-
φασιν.

Ὁ Ἀθανάσιος Καραμπάτος, ἐτῶν ὀγδο-
ήκοντα πέντε, γεωργὸς καὶ χριστιανός, κα-
τεδικάζετο εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον, ὡς
δολοφονήσας τὸν κόμητα Δημήτριον Χ... κτλ.

— Ὁ κακούργος!
— Τὸ τέρας!..

Ἀνεκράσαν μὲ τῇ φωνῇ πάντες οἱ πε-
ριστάτες.

— Εἶνε ἄξιος θανάτου!

Οὐδ' ἡ ἐλαχίστη διαμαρτυρία ἠκούσθη
κατὰ τῆς ἀποφάσεως ἐκείνης. Οὐδεὶς ἐκέ-
φη ὅτι ἰσχυρότατα αἰτία εἶχον ὠθήσεισιν
τὸν γέροντα ἐκείνον εἰς τὸ ἐγκλημα· ὅτι πι-
θανὸν νὰ ὑπῆρχεν ἐλαφρυντικὴ τις περιστά-
σις, ἦν τὸ δικαστήριον δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν..

— Ὁ κακούργος!.. ὁ κακούργος!.. θά-
νατος εἰς τὸν κακούργον!.. ὠρῦετο τὸ πλῆ-
θος μαινόμενον.

— Ὅχι, δὲν εἶμαι κακούργος!.. ἀνεκρά-
ξε διὰ φωνῆς ἠχηρᾶς ὁ κατάδικος... ἐπι-
μῶρσα ἕνα κακούργον... τὸν φοιεῖα τῆς οἰ-
κογενείας μου... Ἦτανε μὲγας καὶ πλού-
σιος ἀρχοντας καὶ ὁ νόμος δὲν εἶχε τὴ δύ-
ναμι νὰ τὸν τιμωρήσῃ!..

— Ζήτησε συγχώρειν!.. εἶπε εἰς αὐτὸν
ὁ ρασοφόρος.

— Καὶ διατί; αὐτοὶ πρέπει νὰ ζητήσουν
ἀπὸ ἐμέ... αὐτοὶ οἱ ὅποιοι...

Αἱ κραυγαὶ τοῦ πλῆθους καὶ ὁ κρότος
τῶν τυμπάνων ἐκάλυψαν τὴν φωνὴν τοῦ
γέροντος...

Ὁ δῆμιος ἐξετέλεσε τὸ ἀπαίσιον ἔρ-
γον του.

Ἐν πτώμα ἐσπάρασεν αἰωρούμενον ἀπὸ
τοῦ σχοινοῦ... καὶ ἡ κοινωνία — κατὰ τὴν
συνήθη ἔκφρασιν — ἱκανοποιήθη!..

Οἱ κτῆρὰ ἱκανοποιήσιν!..

Τὸ πλῆθος ἀπεσύρθη θαυμάζον τὴν ἱκα-
νότητα καὶ τὴν ψυχραιμίαν τοῦ δημίου...
οἰκτεροῦν δὲ τὴν πῶρσιν καὶ τὸ σκληρο-
τράχηλον τοῦ ἀπαγχονισθέντος... ἡ μάλ-
λον ἀγανακτοῦν κατ' αὐτοῦ, ὡς μὴ μετα-
νοήσαντος διὰ τὸ ἐγκλημά του, ὡς μὴ δῆ-
ξαντος συντριβὴν καρδίας καὶ μὴ ζητήσαν-
τος συγχώρειν... καὶ ἐν τοιαύτῃ ἡλικίᾳ!..

— Ὁ κακούργος!.. ὁ κολαστήρις!.. ἐ-
πανελάμβανον μετὰ φρίκης πάντες...

Ἄλλ' ἦτο πράγματι κακούργος;..

B'

Ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἀθανασίου Καραμπά-
του ἀπῆλθε μείγιστος ὑπολήψεως καὶ ἀγά-
πης ἐν τῷ χωρίῳ Φ... ἀπετελείτο δὲ ἐκ τοῦ
γέροντος Ἀθανασίου, τοῦ υἱοῦ του Γεωρ-
γίου καὶ τῆς νύμφης του Δημητρούλας.

Ὁ γέρον Ἀθανάσιος εἶχεν ἀριστεύσει
κατὰ τὸν μέγαν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα.
Αἱ τέσσαρες δὲ πληγαί, ἅς ἐφερον ἐπὶ τοῦ
στήθους, ἀπεδείκνυον ὅτι ἀνεμετάωπισε πάν-
τοτε θαρραλέως τὸν ἐχθρὸν καὶ ὅτι, ἂν ἐ-
τραυματίσθη, ἐτραυματίσθη μαχόμενος καὶ
οὐχὶ φεύγων.

Ἦτο κατὰ τὴν κοινὴν τῶν συναγωνιστῶν
τοῦ ὀμολογίαν, τίμιος παληκάρης...

Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀγῶνος, ἐπανῆλθεν

εἰς τὸ χωρίον του καὶ ἐπέδωθε αὐτὸς εἰς τὴν
γεωργίαν, μηδεμίαν ποτὲ θελήσας νὰ ζη-
τήσῃ παρὰ τοῦ ἔθνους ἀμοιβήν, καίτοι τὰ
εἰς χεῖράς του πιστοποιητικὰ τῶν στρατη-
γῶν Κολοκοτρώνη, Καραϊσκάκη καὶ Ὑψη-
λάντου ἀπεδείκνυον ὅτι οὐ σμικρὰς ὑπηρε-
σίας παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα, χύσας ἀφει-
δῶς τὸ αἷμα του καὶ διακινδυνεύσας πολλα-
κίς τὴν ζωὴν του, ὅπως σῶσῃ τὴν τῶν
συντρόφων του.

Τίμιος καὶ συνετός, θεωρεῖτο ὡς ὁ πα-
τήρ του χωρίου.

Ὁ βλέπων αὐτὸν ἐνόμιζεν ὅτι ἐβλεπεν
ἕνα τῶν ἀρχαίων ἐκείνων πατριαρχῶν, οὐς
ἀπὸ τῆς μικρᾶς ἡμῶν ἡλικίας ἐδιδάχθημεν
νὰ σεβώμεθα. Πάντες οἱ τοῦ χωρίου κάτοι-
κοι εἰς αὐτὸν προσέτρεχον, εἴτε συμβουλῶν,
εἴτε ἄλλης τινὸς βοηθείας εἰδίοντο. Εἰς αὐ-
τὸν ἀνέθετον τὴν λύσιν τῶν διαφορῶν των,
οὐδέποτε δ' ἠκούσθη τις μεμφιμορῶν κατ'
αὐτοῦ, ἐπὶ τῇ ἐξενεχθείσῃ ἐτυμηγορίᾳ. Οἱ
ἐνδιαφερόμενοι ὑπέκυπτον ἀγογγύστως εἰς
αὐτὴν, πεποιθότες ὅτι ἦτο ἀπόρροια εὐθύ-
τητος καὶ ὀρθοφροσύνης. Δὲν ἦτο πλούσιος
καὶ ὅμως ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτοῦ ἐβόηθει
πάντοτε προθύμως τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην,
αἱ δ' ὑπ' αὐτοῦ παρεχόμεναι βοήθειαι ἀ-
πέκτων μείζονα ἐπὶ ἀξίαν, ὡς ἐκ τοῦ τρό-
που καθ' ὃν παρέίχοντο καὶ τῶν παραμυ-
θητικῶν καὶ φιλοφρονῶν λόγων, δι' ὧν συ-
νωδεύοντο.

Ὁ υἱὸς του Γεώργιος, τὸ τελευταῖον τῶν
ἑπτὰ τέκνων του — τῶν ἄλλων ἀποθανόντων
ἐν τρυφερᾷ ἡλικίᾳ — ἦτο μόλις τριακοντού-
της. Ἀγαθὸς καὶ φιλόπνοος, εἶχε κληρονομήσει
πάσας τὰς ἀρετὰς καὶ τὸν πρὸς τὴν ἐργα-
σίαν ἔρωτα τοῦ πατρός του.

Ἡ Δημητρούλα, ἀπορφανθεῖσα ἐν μικρᾷ
ἡλικίᾳ, εἶχεν ἀνατραφεῖ ὑπὸ τοῦ Ἀθανασίου,
ὃν ἠγάπα καὶ ἐσέβετο ὡς πατέρα της. Οἱ
μετὰ τοῦ Γεωργίου γάμοι της ὑπῆρξαν τὸ
μέγα γεγονός τοῦ χωρίου. Ἐπὶ ὀλοκλήρον
μῆνα διήρκεσαν αἱ γαμήλιοι ἑορταί· τὴν δὲ
χαρὰν τῆς οἰκογενείας συνεμερίσθησαν ἀνυ-
ποκρίτως πάντες οἱ κάτοικοι. Ἡ Δημητρούλα
δεκαεξαετίας μόλις, ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ
ὡς πρότυπον φυσικῆς καλλονῆς, μὴ ἐστρε-
βλωμένης ὑπὸ τῶν τοῦ πολιτικοῦ ἐπινοη-
μάτων. Καρδία ἀγαθὴ καὶ ἐνάρετος, ἦτο ὁ
ἄγγελος τῆς οἰκογενείας.

Ὁ γέρον Ἀθανάσιος, λησμονήσας πλέον
τὰς πικρίας, ἅς εἶχε δοκιμάσῃ ἐν τῷ βίῳ,
ἔζη εὐτυχῆς ἐν μέσῳ τῶν τέκνων του, αἵτινα
καὶ τὴν ἐλαχίστην αὐτοῦ ἐπιθυμίαν ἐθεώ-
ρουσαν ὡς ἐπιτακτικώτατον νόμον.

Ἄλλὰ κακὸς δαίμων ἐφθόνησε τὴν εὐτυ-
χίαν ἐκείνην.

Εἰς τῶν πλουσιωτέρων κυρίων τῆς νήσου,
γόνος ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας, ὁ κόμης
Δημήτριος Χ... οὕτινος τὰ ἐξήκοντα ἔτη
δὲν εἶχον ἰσχύσει νὰ καταστειλῶσι τὰς ἀκο-
λάτους ὀρμάς, μετέβη εἰς τὸ χωρίον Φ...
ὅπως ἰδῇ κτήματά τινα, περιελθόντα αὐτῷ
ἐκ κληρονομίας ἀποθανούσης τότε θείας του.

Συναντήσας καθ' ὁδὸν τὴν Δημητροῦ-
λαν, ἐπόθησεν αὐτὴν ἱμμανῶς καὶ ἀπερά-
σισε διὰ παντός μέσου, — ἔστω καὶ δι' ἐγ-
κλήματος — ν' ἀπολαύσῃ αὐτῆς.

Κατ' ἀρχὰς ἐνόμισεν ὅτι τοῦτο δὲν θὰ

ἦτο δύσκολον, ὅτι ἡ πτωχὴ ἐκείνη χωρικὴ
θὰ ἐπῶλε προθύμως εἰς αὐτόν — πλούσιον
καὶ ἀρχοντα — τὴν τιμὴν της, καὶ μάλιστα
τῇ συγκαταθέσει αὐτῶν τῶν οἰκιῶν της,
οἵτινες καὶ θὰ ὑγνυωμόνουν αὐτῷ ὅτι κα-
τεδέχθη νὰ καταβιβασθῇ μέχρι τῆς Δημη-
τρούλας, ... ὁ τόσος ἀριστοκρατικῆς καλλο-
νίας ἔχων εἰς τὴν διάθεσιν του...

Τοιαύτην ἰδίαν ἔχουσι κάποτε περὶ τῶν
πτωχῶν οἱ πλούσιοι!..

Ἄλλ' αἱ πληροφορίες, ἅς ἔλαβεν, ἐξήγα-
γον αὐτὸν τῆς ἀπάτης του ταύτης. Ἐπὶ
τέλους ἐπέσειθη ὅτι, ὅπως ἐπιτύχῃ τοῦ πο-
θουμένου, εἶδε νὰ μεταβάλῃ τακτικὴν καὶ
νὰ βαδίσει μετὰ μείγιστης περισκεψέως, διότι
ἡ ἐλαχίστη ἀπερισκεψία, οὐ μόνον θὰ συ-
νεπῆγετο βεβιαίαν ἀποτυχίαν, ἀλλὰ θὰ κα-
θίστα αὐτὸν καὶ ἀποτρόπαιον εἰς τὰ ὄμματα
πάντων τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου. Ἐνόησεν
ὅτι, ὅπως συνάψῃ σχέσιν μετὰ τῆς οἰκογε-
νεῖας τοῦ γέροντος Ἀθανασίου, εἶδε νὰ ὑπο-
κριθῇ τὸν τίμιον. Τούτο ἐστενοχώρει αὐτὸν
οὐ σμικρὸν, διότι ἀντίκειτο ὅλων εἰς τὰς
ἐξέεις του. Εἶχε συνειθισθῇ νὰ βαδίζῃ πάντοτε
κατ' εὐθείαν εἰς τὸν σκοπόν· αἱ δὲ λοξο-
δρομίαι καὶ οἱ ἐλλήμοι προζέοντο αὐτῷ ἀ-
ποσ

των αὐτῶν ἀρχόντων μίσους των, τὸ δὲ ἐξωθούμενοι ἐντέχνως ὑπὸ καταχθονίων ραδιοῦργων, ἐπιδικούντων τὴν καταστολήν, ἢ μᾶλλον τὴν ἐξόντων τῶν πανταχόθεν τότε ἐξεγερμένων ἐθνικοῦ φρονήματος—καὶ οἱ τινες, μετὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἐνωσιν, ἐβραβεύθησαν ἀφειδῶς διὰ τὰς ἀντιπατριωτικὰς ταύτας ἐνεργείας των ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως, ἀπονειμάσας αὐτοῖς θέσεις καὶ τιμὰς, πρὸς ὄβριον τοῦ ἐπτανησιακοῦ ἀγῶνος, —ἐξεγερθέντες προέβησαν εἰς βίαι-σπραγίας, καὶ ἀντεδικήσεις, ἅς μόνον πολυχρόνιος καταπίεσις καὶ σκληρὰ τυραννία δύναται νὰ αἰτιολογήσῃ.

Τότε ὁ Νικόλαος Καψολιβέρης, πυρποληθεὶς ζῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ του, ἔδωκε δίκην ἐγκλήματος διαπραχθέντος ὑφ' ἐνὸς τῶν προγόνων του ἐπὶ Βλάβῃ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἱερέως Γρηγορίου Νοδάρου, ἧτις διὰ πλαστῆς διαθήκης εἶχεν στερηθῆ πλουσιω-τάτης κληρονομίας.

Οἱ στασιασταί, ὀλιγάριθμοι καὶ ἀπειρο-πόλεμοι ὄντες, ἠναγκάσθησαν ταχέως νὰ καταθέσωσι τὰ ὄπλα· οἱ δ' ἀρχηγοὶ των, κακαφυγόντες εἰς τὸ ὄρος, κατεδιώκοντο ὑπὸ τοῦ κατ' αὐτῶν ἀποσταλέντος ἀγγλικοῦ ἀποσπάσματος.

Ἡ στάσις καταστάλη ἀναιμωτί, καὶ ὁ μωσ ὁ τότε ἀρμοστής Οὐάρδος, ὄργανον κα-ταπτύστου καμαρίλλας γενόμενος καὶ πάν-τα φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης χαλινὸν ἀποπτύσας, ἠθέλησε νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν τρόμον εἰς τοὺς κατοίκους καὶ προέβη εἰς ὠμότητας, ὧν ὁμοίαις μόνον οἱ ἄγριοι τῆς Ὠκεανίας δύ-νανται νὰ διαπράξωσιν.

Ὁ στρατιωτικὸς νόμος ἐκηρύχθη, οὐ μόνον ἐν τοῖς ἐξεγερθεῖσι χωρίοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις ἐτι, ἐνθα οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον εἶχε διαταραχθῆ ἡ ἡσυχία. Τὰ δὲ στρατοδικεῖα, ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς χαριτοβόλου ἀνά-σως ἀποτελούμενα, ἐπὶ τῇ ἐλαχίστῃ ὑπο-νοίᾳ ἢ καὶ ἐπὶ ἀπλῇ ἀνωμύῃ καταγγεῖλια, κατεδικάζον εἰς τὴν μαστιγῶσιν ἢ εἰς τὴν ἀγχόνῃν ὅσους εἶχον τὴν ἀτυχίαν νὰ ἐμπέ-σων εἰς τοὺς ὄνυχας των. Οὐδέμια ὑπε-ράσπισις ἐπιτρέπετο εἰς τοὺς κατηγορουμέ-νους. Οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Μεγάλης Βρετα-νίας ἐφαίνοντο θέλοντες ν' ἀποδείξωσιν εἰς τὸν ἐκπαληγμένον κόσμον, ὅτι ὁ πολιτισμὸς εἶναι κενὴ λέξις, καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ἔστω καὶ Ἀγγλος, οὐδενὸς θηρίου ὑστερεῖ κατὰ τὴν ἀγριότητα... Οὐδεὶς εὗρισκε χάριν παρὰ τοῖς τέρασιν ἐκείνοις!

Καὶ ὁμῶς εὐρέθησαν ἄνθρωποι σπεύσαν-τες νὰ ἐκδηλώσωσι δι' ἀναφορῶν πρὸς τὸν φιλόρθωτον ἀρμοστήν τας εὐχαριστίας καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην των ἐπὶ τοῖς ἀποτρο-πιαῖσις μέτροις, ἃ κατὰ λαοῦ ἀσθενοῦς, πρὸς τιμωρίαν δέδωκεν ὀλίγων παρεκτραπέντων, ἐ-φήρμοσε!

Τῆς περιστάσεως ταύτης ἐδράξατο ὁ κό-μης Δημήτριος, νομίμας αὐτὴν καταλλη-λοτάτην πρὸς πραγμάτων τοῦ μουσαροῦ σχεδίου του. Παρουσιασθεὶς εἰς τὸν ἀρμο-στήν, κατήγγειλε τὸν συζυγον τῆς πτωχῆς Δημητρούλας ὡς ἕνα τῶν λυσιωδεστέρων στασιαστῶν... Τοῦτο ἤρκεσεν!... Ἀπόσπα-σμα στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων, μετα-βάν νύκτωρ εἰς τὸ χωρίον Φ... συνέλαβε

τὸν ἴθρον Γεώργιον καὶ μετέφερον αὐτὸν εἰς τὰς ἐν Ἀργοστολίῳ εἰρκτάς.

Ἡ συμφορά ἐνεθρονίσθη ἐν τῇ οἰκίᾳ, ἐνθα ἡ εὐτυχία ἐβασίλευε πρὶν. Ἡ Δημητρούλα ὠδύρετο καὶ ὠλόλυζεν. Ὁ γέρον Ἀθανά-σιος ἀσθενῶν ἔμενεν ἐν τῇ κλίνῃ ἀναυδος ἐκ τοῦ ἄλγους.

Τὰς κραυγὰς καὶ τοὺς ὀλολυγμούς τῆς Δημητρούλας ἀκούσαντες οἱ γείτονες ἔδρα-μον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ συλληφθέντος—μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου Παρθένιος.

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται, ὅτι ὁ ἱερεὺς οὗτος τοῦ Ὑψίστου ἦτο συνένοχος τοῦ κόμητος... Εἰς τοιαύτην δὲ φήμην ἔδωκεν ὑπόστασιν ὁ μετὰ τινας ἡμέρας διορισμὸς του, τῆ συστά-σει τοῦ ἀρχοντος ἐκείνου, εἰς τὴν θέσιν ἡ-γουμένου πλουσιωτάτης μονῆς...

Οἱ προσελθόντες, μαθόντες τὴν εἰς τὴν ἀγαθὴν ἐκείνην οἰκογένειαν ἐνακήφασαν συμ-φορὰν, ἐξεδήλουν παντοιοτρόπως τὴν λύπην των. Πάντες ἔκλαιον... μόνος ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου ἔμενεν ἀπαθής.

— Τί νὰ γένη;... τί νὰ κάμωμεν;... ἔλεγον οἱ ἀγαθοὶ ἐκείνοι ἄνθρωποι... Νὰ πᾶμε αὐρίον πρῶτ' ὅλοι νὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τὸν ἀρμοστήν καὶ νὰ τοῦ ἐπιφύμεν ὅτι ὁ Γεώργιος εἶνε ἀθῶος. Νὰ πείσωμεν εἰς τὰ ποδάρια του... καὶ τὸν παρακαλέσωμεν... Νὰ κλάψωμεν ἐμπρὸς του... Ἰσως καὶ λυ-πηθῆ... ἄνθρωπος εἶνε καὶ αὐτός... δὲν θὰ εἶνε πάλι—πάλι θηρίο...

— Τίποτα δὲν θὰ κάμετε με αὐτό... εἶπεν ὁ ἱερεὺς... Μπορεῖ μάλιστα νὰ τοῦ κάμετε καὶ κακό... Ὁ ἀρμοστής μπορεῖ νὰ στοχασθῆ πῶς ἄνθρωπος, τὸν ὅποιον ἀγα-ποῦν τόσο πολὺ οἱ χωρικοὶ του, εἶνε ἐπικίν-δυνος... Θὰ χειροτερέψετε τὴν θέσιν του... Ἐπειτα... βλέπετε... καὶ ὁ Γεώργιος ἐμί-λεσε κάπου, κάπου καὶ ἐναντῖον τῆς Ἀγ-γίλιας... ἔβριξε τὴν προστασίαν... ἔκανε τὸ ριζοσπάστη... καὶ ὁ πατέρας του ἐπολέμησε ἔς τὴν ἐπανάστασιν... ἔλεγε πάντα πῶς ἀ-γαπάει τὴν Ἑλλάδα... καὶ ὅλα αὐτὰ μα-ζωμένα δίνουσι ὑποψίας εἰς τὴν κυβέρνησιν.

— Μὰ τί νὰ γένη;... Τί νὰ κάμωμεν;... — Ἐγὼ ἕνα μέσο βλέπω μοναχό.

— Ὅπου εἶνε; — Νὰ πάῃ ἡ Δημητρούλα εἰς τὸ Ἀρ-γοστόλι, εἰς τοῦ σέμπρου τους, τοῦ κόντε Δημήτρη... καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ με-σιτέψῃ... Αὐτὸς ἔχει, καθὼς λένε, μεγάλη φιλία μετ' ὁ λόρδο... καὶ ὅταν τοῦ παρα-στήσῃ πῶς τρέχουν τὰ πράγματα καὶ τὸν βεβαιώσῃ διὰ τὴν ἀθωότητα τοῦ Γεώργη, εἶνε ἀδύνατο νὰ μὴ ἐπιτύχῃ... Ἄλλο μέσο ἀπὸ αὐτὸ δὲν βλέπω... Ὁ κόντες εἶνε κα-λὸς ἄνθρωπος καὶ ἀγαπάει πολὺ τὸν Γεώρ-γη... ἐγὼ ποῦ σὰς τὸ λέω τὸ ξέρω πολὺ καλά... καὶ ὅταν μᾶθῃ πῶς τὸν ἔχουνε ἔς τὴ φυλακὴν εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ κάμῃ τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ...

Ὁ, τι ἄλλο μέσο καὶ ἂν μεταχειρισθῆτε εἶνε τοῦ κακοῦ... Μπορεῖ μάλιστα νὰ βλάψῃ ἀντίς τὰ ὠφελήσῃ... Ἡ ἡμέραις τώρα, κα-θὼς λέει καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, εἶνε πονηραῖς... καὶ χρειάζεται πονηρία, ποῦ θὰ πῆ μάτι, ποῖδι κ' αὐτὶ, γὰρ νὰ κάμῃ κανεὶς τὴ δου-λειά του... Μ' ἐκασταλάθετε;... Ἐπειτα, ἂν ἀποφασίσῃ νὰ πάῃ ἔς τ' Ἀργοστόλι ἡ Δη-

μητρούλα—καὶ πρέπει νὰ τ' ἀποφασίσῃ, ἂν θέλῃ νὰ γλυτώσῃ τὸν ἄνδρα της, —τὴν συντροφεύω κ' ἐγὼ γὰρ νὰ μὴ πάῃ μονάχη. Οὕτως ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου ὑπηρετεῖ θαν-μασίως τὰ καταχθονία τοῦ εὐγενοῦς ἀρι-στοκράτου σχεδία, παραδίδων ἀνυπεράστι-στον τὸ πτωχὸν ἀρνίον εἰς τοὺς ὀδόντας τοῦ λύκου...

Ἄν οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ γέροντος Ἀθανά-σιου δὲν ἦσαν τεταραγμένοι ἐκ τῆς λύπης; ἂν ἠδύνατο νὰ σκεφθῶσι ψυχρῶς, θὰ ἐνό-ουν ὅτι ἢ εἰς Ἀργοστόλιον μετάβασις τῆς Δημητρούλας δὲν ἦτο ἀπολύτως ἀναγκαία, καὶ ὅτι ἠδύνατο οἷος δῆποτε εἶ αὐτῶν νὰ μεταβῆ ἀντ' αὐτῆς καὶ ν' ἀναγγίλῃ εἰς τὸν κόμητα τὴν σύλληψιν τοῦ Γεωργίου. Ἄλλ' ἐσέβοντο τόσο πολὺ τὸν ἐφημέριον τῆς ἐκκλησίας των, ἤκουον αὐτὸν ἐλέγχοντα πάντοτε τοὺς τρώγοντας ἔλαιον τὴν Τετάρ-την καὶ τὴν Παρασκευὴν καὶ μὴ νηστεύον-τας τὰς ἁγίας τὰς τεσσαρακοστῶν ἡμέρας... τὸν ἔβλεπον τσακίς σταυροκοπούμενον μετὰ συντριβῆς καρδίας ἐνώπιον πάσης ἁγίας εἰ-κόνας... ὥστε τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐθεώρουν ὡς ἄρθρα πίστεως, μηδεμίαν ἐπιδεχόμενα συζητήσιν... Ὡς ἐκ τούτου καὶ παρεδέ-ξαντο πάντες ἀνεξέταστος τὴν γνώμην του, ἢν μάλιστα ἐθεώρησαν καὶ ὡς θεῖαν ἐμ-πνευσιν.

Ἡ Δημητρούλα ἀνεχώρησεν ἀμέσως μετὰ τοῦ ἱερέως. Ἀφίκοντο εἰς Ἀργοστόλιον πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου καὶ ἐκρούσαν τὴν θύραν τοῦ κόμητος, ὅστις ὑπεδέξατο αὐ-τοὺς ἐγκαρδίως. Ἀκούσας τὴν σύλληψιν τοῦ Γεωργίου, προσεποιήθη μεγίστην ἐκπλήξιν. Εἶπεν ὅτι λάθος τι βεβαίως θὰ συνέβῃ καὶ ὅτι θὰ μετέβαινε αὐτὸς παρὰ τῷ Ἀρμοστῇ, ὅπως πείσῃ αὐτὸν περὶ τῆς ἀθωότητος τοῦ Γεωργίου, ὑπὲρ τῆς ἀποφυλακίσεως τοῦ ὁ-ποίου θὰ μετεχειρίζετο ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἐπιρροήν.

— Ἐλα τώρα... εὐμορφὴ μου σέμπρα... εἶπεν εἰς τὴν τεθλιμμένην χωρικήν... κάμε καρδιά καὶ ἐως μετ' ὁ μεσημέρι ὁ Γεώργιος σου θῆνε ἐλεύθερος.

Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ κόμητος ἐνεθάρρυνόν τὴν ἀτυχῆ Δημητρούλαν. Ἀκτίς ἐλπίδος εἰ-σεῖδε εἰς τὴν καρδίαν της καὶ τὰ δάκρυα αὐ-τῆς ἔπαυσαν ρέοντα...

Ἐν τούτοις, ὁ ἱερεὺς προφασισθεὶς ὅτι θὰ μετέβαινε εἰς τοῦ ἐπισκόπου, ὅπως ὀμιλήσῃ καὶ εἰς αὐτὸν περὶ τοῦ Γεωργίου, ἐξῆλθε...

Τὸ θῆμα ἔμεινε μόνον μετὰ τοῦ δημίου...

Ὁ κόμης προσήνεγκεν εἰς τὴν Δημη-τρούλαν καφφέν, εἰς ὃν εἶχε ριπῆ σταγόνας τινὰς ναρκατικῶν... Ἡ ἀτυχῆς νεάνις ἔπινεν ἀνυπόπτως καὶ μετ' οὐ πολὺ... ἀπεκοιμήθη... ὑποδοθηθήσαστος εἰς τοῦτο καὶ τοῦ ἐκ τῆς ὀδοιπορίας καμᾶτου.

Ὁ εὐγενὴς ἀριστοκράτης δὲν περιέμεινεν ἄλλην εὐκαιρίαν, πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ βδέ-λυροῦ σκοποῦ του... Τὸ τέρας!

Ἡ Δημητρούλα ἐξυπνήσασα ἐνόησε τὴν ἀτιμίαν καὶ ἐξῆλθε τῆς οἰκίας ἐκείνης συν-τετριμμένην ἔχουσα τὴν καρδίαν ἄλλ' οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐξέφραζον τοιαύτην ἀπειλήν, ὥστε ὁ κόμης ἐνόμισε καλὸν νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἀπαγχονίσιν τοῦ Γεωργίου, φοβηθεὶς τὴν ἐκδίκησιν του... Καὶ πράγματι, ὁ ἀθῶος

χωρικός ἀπαγχονίσθη τὴν ἐπιούσαν εἰς τὰ πρόθυρα αὐτῆς οἰκίας του.

Ἡ ἀτυχῆς νεάνις δὲν ἠδύνητ' ἂν ἐθεῖξῃ εἰς τοιαύτην συμφορὰν. Παρεφρόνησε καὶ μετὰ δύο ἔτη ἀπέθανεν... Ἀλλὰ κατὰ τὰς τελευταίας αὐτῆς στιγμὰς ἀνακτήσασα τὸ λογικὸν προσεκάλεσε τὸν πενθερὸν τῆς καὶ ὠμολόγησεν αὐτῷ τὴν ἄτιμον τοῦ κόμητος πράξιν. Ἡ ὀμολογία αὕτη ὑπῆρθε ἀκτίς φωτὸς διὰ τὸν γέροντα... Ὁ δυστυχῆς! ἐμάντευσε διὰτὶ ἀπαγχονίσθη ὁ υἱὸς του... καὶ ἐπὶ τοῦ νεκροῦ τῆς νόμφης του ὠμοσε νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἄτιμον τοῦ οἴκου του κα-ταστροφεία... Ἐτήρησε δὲ τὸν ὄκρον του... Τὴν ἐπέτειον ἀκριβῶς τῆς ἀπαγχονίσεως τοῦ υἱοῦ του, παραφυλάξας ἐν τῇ ὁδῷ, ἐπιυρ-βόλησε κατὰ τὸν κόμητος, διερχομένου, καὶ ἐφόνευσε αὐτόν.

Ἡ πολιτεία ἀπαγχόνισε τὸν δυστυχῆ γέροντα ὡς δολοφόνον... ἢ δὲ κοινωνία κα-τηρήσθη αὐτὸν καὶ ὁμῶς ἀνήγειρε μαυσιωλεῖον ἀπονείμασα ἐξαιρετικὰς τιμὰς, εἰς τὸν κα-κοῦρον ἀριστοκράτην καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν ἀσπαζομένη τὴν χεῖρα καὶ ζητοῦσα τὴν εὐλογίαν τοῦ ὀδηγήσαντος τὴν πτωχὴν νεάνιδα εἰς τὸ σφαγίον ἱερέως...

Τοιαύτη εἶνε ἡ δικαιοσύνη τῶν ἀνθρώπων!

Η. ΠΑΝΑΣ

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

ΟΙ ΒΛΑΧΟΙ ΤΗΣ ΠΙΝΔΟΥ

ΜΑΛΑΚΑΣΙ (Συνέχεια)

Ἡ δὴ εἰς ἐντὸς δάσους—Κοντοβράκι.—Στρα-τῶν.—Ἐξοδος εἰς τὸ χωρίον.—Χωρικοί.—Νεάνιδες.—Διανυκτερεύσεις.—Ἀηδῶν.—Σε-ληνῆ.

Ἄνεχωρήσαμεν ἐκ Κοντινῶν.

Ἡ πρὸς τὸ χωρίον Κοντοβράκι ἀτραπὸς ἦτο ἀνωφερῆς ἐντεῦθεν. Ἦδη ὁ ἥλιος ἔδυνεν ἐντελῶς πλέον, ἔλαμπον δὲ εἰς τὰς τελευ-ταίας ἀκτίνας αὐτοῦ αἱ λευκαὶ μοαὶ τῆς Τσουκιάς, τοῦ Σκλόπου καὶ τοῦ Βασταβί-ται ἐπὶ τῶν περὶ ἡμῶν κορυφῶν τῶν ὄρεων. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθοντες εἰς δάσος, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὡς ἐκ τῆς δὴσεως τοῦ ἡλίου ἐσχη-ματίζετο κρᾶμα τι φωτὸς καὶ σκότους ἐπι-βλητικὸν καὶ ἄγριον. Ἐνεκα δὲ τῆς ἄκρας σιγῆς καὶ ἐρημίας, ἧτις ἐπεκράτει καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν του, ἡ ἄγρια ἐκείνη ρομαντι-κότης του καθίστατο ἀνὰ ἕκαστον βῆμα ἡ-μῶν φοβερωτέρα. Φύσει μάλιστα τοῦ μέρους δυσανέμου ὄντος οὐδ' ἐν φύλλον ἐταράσσεται ὑπὸ πνοῆς τινος. Μόνον ὁ θρούς των πε-πωκότων φύλλων ἠκούετο ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ οἱ κατὰ τὴν δίοδον μας μετὰ τρι-γμοῦ παραμεριζόμενοι ἢ θραυόμενοι κλάδοι τῶν δένδρων καὶ τῶν θάμνων. Οὔτε πτη-νόν τι ἐκελάδει εἰς τὰ φυλλάματα, οὔτε χε-λόνης κἂν εἶρπεν ὑπὸ τοὺς ἀκανθώδεις κλα-δίσκους τῶν θάμνων ἢ ἐπὶ τὰς πόας τοῦ ἐδάφους καὶ τῆς στρωμνῆς τῶν μεμαραμένων φύλλων. Ἐπὶ τέλους, ἵνα διασκεδάσωμεν ὁ-λην αὐτὴν τὴν ἐρημίαν καὶ τὴν ἀγριότητα τοῦ δάσους παρεκάλεσα τοὺς συνοδοῦς μου

νὰ τραγουδήσῃ εἰς ἐκ τῶν δύο. Ὁ γνωστός μου προσεποιήθη ὅτι φουσκῶνει εἰς τὸν ἀνή-φορον καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ τραγουδήσῃ. Ὁ ἕτερος ὁμῶς, εὐρωστότερος φαίνεται, καθὼς ἐδείκνυον καὶ αἱ ροδοκόκκινοι ἠλοκαεῖς πά-ρειαι του, δὲν ἔδειξεν οὐδεμίαν πρόφασιν καὶ μᾶς ἐψάλε τὸ ἐξῆς ὠραιότατον ἄσμα:

Ἦλιε μου, τί πολλὰ ἄργες νὰ πᾶς νὰ βασιλέψῃς; Σὲ καταργεῖται ἡ ἀργασιὰ κ' οἱ ξενοδουλευτέδες, Σὲ καταργεῖται καὶ μὴ νῆα μὴ μικροπαντερέμην, Πῶγαι τὸν ἄνερα ἄρρωστον τῶσα καὶ δέκα χρόνους. Γυραεὶ ἀπὸ λαγὸ τυρὶ κ' ἀπ' ἄγριο γίδι γάλα, Κι' ὅσο ν' ἀνέβῃ ἔς τὸ βουνὸ κ' ὅσο νὰ φικιᾶν στρουγγα, Κι' ὅσο νὰ πᾶχῃ τὸ λαγὸ, ν' ἀμείνῃ ἔ' ἄγριο γίδι. Ὁ ἄνερας τῆς παντερέμης κ' ἄλλη γυναῖκα πήρε, Πῆρε τὴν πλάκα περῆν, τὴ μακρὴ γῆ γυναῖκα.

Ὅτε ἐξῆλθοντες τοῦ δάσους ὁ ἥλιος εἶχε κρυβῆ ἐντελῶς ὀπισθεν τῶν ὄρεων τῆς δὴ-σεως. Ἐνῶ αἱ ἐρυθρῶσαι ἀνανακλάσεις αὐ-τοῦ ἔβαπτον ἀκόμη τὰς ὑψηλότερας κορυ-φὰς τῶν ὄρεων τῆς Πίνδου, ἀπὸ τὰ κάτω-θεν ἡμῶν ἐκτεινόμενα δασώδη μέρη καὶ τὰς βαθείας χαράδρας ἀνέδυνεν ὡς νεράϊδα ἡ σκο-τεινὴ νύξ. Μετὰ τινα βήματα, ἀνελθόντες ἐπὶ τινος ὑψώματος, εὗρομεν μικρὸν ὄροπέ-διον, διατεμνόμενον ὑπὸ πλείστων χειμάρ-ρων. Ἄνωθεν δ' αὐτοῦ, ἐπὶ τῆς ράχους τοῦ βουνοῦ, ἐπρόβαλεν ἐν μέσῳ τῶν πυκνῶν πρίων ἡ λευκὴ περιβολὴ τοῦ στρατῶνος τοῦ Κοντοβράκι, ὀπισθεν τοῦ ὁποίου κείται τὸ χωρίον.

Ὁ στρατὸν τοῦ Κοντοβράκι εἶναι μέγας, ἀρκετὰ μέγας, εἰς τετράγωνον σχῆμα, με-παχεὰ τεῖχη καὶ πύργους ὑψηλοῦς. Ἐκτί-σθη ἐπὶ τῆς ἐπιστρατείας καὶ τοῦ 1885, δι' ὕλι-κου προμηθευομένου καὶ κομίζομένου ὑπὸ τῶν ραγιάδων χριστιανῶν δι' ἄγγρας, τοι-οῦτος, ἵνα χρησιμεύσῃ ἐν ἀνάγκῃ ὡς στρα-ταρχεῖον. Ἐκ τοῦ ἀπέναντι τῆς Ἄρτης ὑ-ποδοῦλου ἐδάφους τῆς Ἠπείρου μέχρι Με-τσόβου, καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ὀροθετικὴν σει-ράν, ἄλλους ἐπισημοὺς στρατιωτικῶς σταθ-μοῦς, ἐκτὸς τοῦ τῆς Φιλιπιάδος, οἱ Τούρ-κοι δύο ἔχουσι μόνον, τὸν ἐν λόγῳ τοῦ Κον-τοβράκι καὶ τὸν τοῦ Καλέντζι τῶν Κατσα-νοχωρίων, παρὰ τὴν ἱστορικὴν Πλάκαν τοῦ Ἀράχθου, ὅπου κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὁ Μάρκος Βόσσαρης ἐπέφερε τὴν περιώνυμον πανωλεθρίαν τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ. Οἱ Τούρκοι προβλέπουσι, φαίνεται, νῆαν ἐκείας μετὰ τῶν Ἑλλήνων συμπλοκῆν. Ὁ στρα-τῶν τοῦ Καλέντζι φυλάττει τὴν Πλάκαν καὶ τὸ πρὸς ἐκεῖ στόμιον τῶν στενῶν τοῦ Ἀρά-χθου εἰς διάστημα ἕξ περίπου ὠρῶν μακρὰν τῶν Ἰωαννίνων. Ὁ δὲ στρατὸν τοῦ Κον-τοβράκι εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων ὠρῶν ἀπὸ τῶν Ἰωαννίνων καὶ πέντε περίπου ἐκ Κα-λέντζι κείμενος φυλάττει τὴν ἐντεῦθεν ἔξο-δον τῶν στενῶν τοῦ Ἀράχθου καὶ δεσπόζει τῶν ἐκ Μετσόβου καὶ ἐκ Καλαρρυτῶν καὶ Πραμάντων εἰς Ἰωάννινα ἀγούσων. Ἄλλ' ἢ μετὰ τῶν Κατσανοχωρίων καὶ τοῦ στρα-τῶνος τούτου χαράδρα τοῦ Μποροδοβᾶρι δὲν ἐλήφθη διόλου ὑπ' ὄψει ὑπὸ τῶν Τούρκων μηχανικῶν, ἕνεκα τῆς κακῆς σκέψεως τῶν ὁποίων καὶ ὁ στρατὸν ἠγέρθη ἐπὶ ἐδάφους εὐαλότου.

Διήλθοντες τὰ διασχίζοντα τὸ ὄροπέδιον ὑψώματα καὶ χειμάρρους, ἐνῶ ἐπὶ πλέον

ἀνήρχετο πρὸς τὰ ἄνω τὸ σκότος τῆς νυ-κτός, ἀνέβημεν ἔπειτα δι' ἑλικοειδοῦς ὁδοῦ μικρὸν ἀνήφορον καὶ εὐρέθημεν πρὸ, τοῦ στρατῶνος τοῦ Κοντοβράκι. Οἱ συνοδοὶ μου ἔχαιρέτιζον κατὰ σειράν τοὺς γνωστούς των Τούρκους στρατιώτας καὶ ὑπαξιωματικούς. Οἱ Τούρκοι στρατιῶται μὲ κατεσχημένα ἐν-δύματα καὶ μὲ πρόσωπα ρικνὰ ἐκ τῆς πεί-νης καὶ τῆς ἀθλιότητος των, ἐπέστρεφον ἐκ τῆς πηγῆς μὲ τοὺς ἐσκωριασμένους ταραμά-δες των (δοχεῖα ἐκ τενεκῆ) πλήρεις ὕδατος, ἢ ἐκαθάριζον τὰ ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Νῶε ἀγάνωτα τεράστια χάλκινα πινακία των (καρβαβάνες), ἐντὸς τῶν ὁποίων λαμβάνουσι κατὰ δέκα τὸ φαγητὸν καὶ πλύνουσι καὶ τὰ ἐνδύματά των, ἢ ἐξεφόρτωνον τοὺς ἡμίονους τῶν χωρικῶν, τοὺς ὁποίους διὰ ζυλείαν ἠγ-γάρουσαν. Οἱ ὑπαξιωματικοὶ διεσκορπισμέ-νοι ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὑπὸ τὰ περιτὸν στρατῶνα δένδρα, ἐρρόφων μακαρίως τὰ σιγᾶρα των καὶ τὴν δρόσον τῆς ἐσπερινῆς αὔρας. Πᾶν ἄλλο δὲ κατὰ νοῦν ἐσχεδιάζον ἢ στρατιω-τικὰ καθήκοντα καὶ κανόνας.

Πλησίον τοῦ στρατῶνος κείται ἡ ἐκκλησία τοῦ Κοντοβράκι, μεγάλη καὶ νεοκτιστὸς ἐ-πίσης, ἀλλ' ἀτελής αὕτη, τιμωμένη ἐπ' ὀνό-ματι τοῦ προφήτου Ἠλία, καὶ λάμπουσα, πάλλευκος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δάσους, εἰς τὰ ἔμματα τῶν ἐν Ἰωαννίνοις κατὰ τὰς τελευ-ταίας τοῦ ἡλίου ἀκτίνας. Παραπλευρῶς τῆς ἐκκλησίας, πρὸς βορρᾶν, ὀλίγον κάτω τῆς ράχους τοῦ βουνοῦ ἀπλοῦται ἐπὶ τῆς κα-τωφερείας τὸ χωρίον. Μεταξὺ δὲ τοῦ χω-ρίου, τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ στρατῶνος χλο-ερός τῆς τάπης σχηματίζει, οὕτως εἶπεν, μικρὰν πλατείαν, ὅπου συνέρχονται συνήθως οἱ χωρικοί, διότι ἐκεῖ παράκειται καὶ τὸ μπακαλεῖο, τὸ παντοπωλεῖον τοῦ χωρίου, χρησιμεῖον καὶ ὡς ξενῶν εἰς τοὺς διαβά-τας. Ἐντεῦθεν ἐπανείδομεν κάτωθεν ἡμῶν, μακρὰν, τὴν κοιλάδα τῶν Ἰωαννίνων καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν λιμνην, ἀλλὰ τὰ πάντα κεκαλυμμένα ὑπὸ τῆς λεπτῆς ἐκείνης ἀ-χλύος, ἧτις σκεπίζει κατὰ τὸ ἐσπέρας ὅλα τὰ κατώτερα τῆς γῆς στρώματα.

Εἶχε σουρπῶσει πλέον, κατὰ τὴν φράσιν τῶν χωρικῶν, δηλαδὴ εἶχεν ἐπέλθει ἡ νύξ. Πέραν, εἰς τὰ βουνὰ τοῦ Σουλίου, ὀπισθεν τῶν ὁποίων εἶχε δύσει ὁ ἥλιος, ἔλαμπε τὸ γλυκὺ λυκόφως, εἰς πάντα δὲ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ τε οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς περὶ ἡμᾶς ἡ-πλοῦτο τὸ σκότος. Μετ' ὀλίγον ἤρρισαν ν' ἀνάπτωνται οἱ ἀστέρες εἰς τὸν οὐρανὸν ὑ-ψηλὰ καὶ τὰ φῶτα τοῦ χωρίου εἰς τὴν γῆν κάτω.

Εἰς τὸ παντοπωλεῖον μετὰ τῶν χωρι-κῶν εὗρομεν καὶ τὸν λοχαγὸν τῆς στρατιω-τικῆς φρουρ

κίπων και δένδρων. Βραγχοί σκύλοι γαυγίζουν εκ των προαυλίων κατά την διόδον μας. Εκ των καπνοδόχων οικιών τινων αναβρόσκουσι εις τὸ σκότος κωανοὶ καπνοὶ. Λάμπουσι δ' ἐντὸς τὰ φῶτα τῶν λυχνιῶν ἢ τῶν φλογῶν τῆς πυρᾶς τῆς ἐστίας. Καὶ εἰς τὴν ἀνταύγειαν αὐτῶν φαίνονται νεανικαὶ τινες μορφαί, προβάλλουσαι εἰς τὰς θύρας ἢ εἰς τὰ παράθυρα ἵνα μᾶς ἴδωσιν.

Ἄλλαχοῦ γυναῖκες μὲ ἀνεσυρμένας τὰς χειρῖδας τῶν καιούσι τοὺς κλιβάνους, ἵνα ψήσωσιν ἄρτον. Ἄλλαχοῦ πάλιν ὁ ἀνὴρ δένει εἰς τὴν κορμὸν δένδρου τὸν βοῦν τοῦ και καθίζει εἰς τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας τοῦ κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ἡμερησίας ἐργασίας, ἀναπνέων τὴν δροσερὰν αὔραν καὶ δεχόμενος τοὺς χαιρετισμούς τῶν διερχομένων συγγαμνῶν του. Ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μᾶς διερχόμενον τὸ σκότος τῆς νυκτὸς αἱ τρελλαὶ νυκτερίδες, πρὸς τὰς ὁποίας οἱ καιδὲς τοῦ χωρίου καθ' ὀμίλους συνηθροισμένοι ἔριπτον τοὺς ἐρυθροὺς σκούφοις τῶν ἐν φωναῖς και καρχασιῶς. Ἐπὶ τῶν δένδρων δὲ ἐτόνιζον τὰ θλιβερά και μονότονα ἄσματά τῶν ὀρχιῶν και ὁ κοῦκος.

Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Σιαμοῦ. Αὕτη κεῖται εἰς τὴν βορείαν ἄκρην τοῦ χωρίου και εἶνε διόροφος εἰς τὸν περιφρακτὸν κήπον συντέτραγον δεδεμένῃ μετὰ τῶν βοῶν τοῦ οἰκοδοπέτου αἱ δύο ἡμίονοι τοῦ ἀγαγιάτου μου. Εἰς δὲ τὴν λιθοστρωτὸν κύλην κατῆλθον και μᾶς ὑπεδέχθησαν τὰ ἀνώτερα τῆς οἰκογενεῖας μέλη, ἡ οἰκοδέσποινα, ὁ υἱὸς και αἱ δύο θυγατέρες, αἵτινες ἐφαίνοντο ὅτι ἐνησυχούσαν εἰς προστομασίας. Μετὰ τῶν θυγατέρων ἀνεμιγνύετο και ἐτέρη τις κόρη τῆς γείτονος οἰκίας συνομηλιεῖ αὐτῶν. Ἡ δεκαοκταετής αὕτη ἠλιοκαῆς και πλαδαρὰ χωρικὴ παρουσιαζομένη οὕτως ἐμπροσθεν ἡμῶν μετὰ τῶν περικαλλῶν θυγατέρων τοῦ φιλοξενουμένου μας Συρακιώτου μοι ἐπροξένη μεγίστην ἐντύπωσιν. Εὕριστον μεγάλην, πολὺ μεγάλην διαφορὰν μετὰ τοῦ ἠλιοκαῆος προσώπου ταύτης και τῶν λευκοτάτων ἐκείνων, μετὰ τῶν ἀπλανῶν ὀφθαλμῶν ταύτης και τῶν ζωηροτάτων ἐκείνων, μετὰ τῶν χονδρῶν χαρακτηριστικῶν και πρόπαν ταύτης και τῶν εὐγενῶν τῶν θυγατέρων τοῦ κ. Σιαμοῦ. Καὶ ὁμοίως αὕτη μὲν ἦτο Ἑλληνίς, ἐκείνη δὲ βλαχοπούλαι ἐπὶ τῆς Πίνδου γεννηθεῖσαι, εἰς τὰς ὁποίας οἱ καθ' ἡμᾶς ἐθνογράφοι ζητοῦσαν νὰ ἀποδόσωσι τὸν ἐθνικὸν τῶν Ρωμοειδῶν ἢ τὴν αὐτὴν δ' ἐπίσης διαφορὰν παρετήρησα και μετὰ τῶν χονδροειδῶν νεανιῶν τοῦ ἑλληνικοῦ αὐτοῦ χωρίου και τοῦ ἀληθῶς λεβέντη υἱοῦ τῆς φιλοξενήσασάς μας βλαχικῆς οἰκογενεῖας. Καὶ ὁ υἱὸς δὲ και αἱ θυγατέρες εἰς τοὺς αὐτοὺς ἀγρούς, εἰς τὰ αὐτὰ δάση, ὑπὸ τὸν αὐτὸν ἥλιον μετὰ τῶν ἄλλων χωρικῶν συνεργάζοντο πάντοτε.

Ἐδειπνήσαμεν και ἐνταῦθα ἀξιόλογα. Μετὰ ταῦτα συνωμιλήσαμεν ἐπ' ἀρετῆν ὥραν και ἐξηπλώθημεν νὰ κοιμηθῶμεν, καθ' ὅτι ἐπρεπε νὰ ἐγερθῶμεν λίαν πρῶν νὰ ἀναχωρήσωμεν. Μοὶ ἔστρωσαν εἰς μίαν γωνίαν παρὰ τὸ παράθυρον, τοῦ ὁποίου τὰ ξύλινα φύλλα ἐκλείσαν ἵνα μὴ εἰσέρχεται ὁ ψυχρὸς ἀὴρ τῆς νυκτὸς.

Εἶχον ἀποκοιμηθῆ πάντες ἐν τῷ οἴκῳ. Αἱ ἀναπνοαὶ και οἱ ροχαλισμοὶ τῶν ἀπετέλων εἶδος τι παραφώνου μουσικῆς ἀρμονίας. Ἐν τῷ φιλαρητῷ σκότει τοῦ δωματίου δὲν ἠδυνάμην νὰ βλέπω τὰς κοιμωμένας μορφὰς τῶν, ἀλλ' ἔβλεπον εὐκρινέστατα τὰ δνεῖρα αὐτῶν περυγιζόντα και εἰονεὶ διακρινῶντα ὄλον ἐκείνο τὸ ζῶφος. Ἐβλεπον τὰ δνεῖρα τῆς μητρὸς περιφερόμενα δίκην ἀθῶων περιστερῶν, κρύπτοντα ὑπὸ τὰς λευκάς πέτρυγὰς τῶν τὰς οἰκίας φροντιστὰς τῆς αὔριον ἔβλεπον και τὰ δνεῖρα τοῦ πατρὸς, μελανὰ ὡς οἱ κόρακες, πολυάσχολα, τρικυμῶδη, τείνοντα και πέραν τοῦ δωματίου τοῦ οἴκου του, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς τοῦ κόσμου περιοριζόμενα ἐν τῷ δνεῖρα τῶν νεαρῶν τοῦ οἴκου ὑπάρξων, τοῦ υἱοῦ και τῶν θυγατέρων, χρυσοπτερά ἐλαμπον εἰς τὸ σκότος τοῦ δωματίου και ἀπέβλεπον και πέραν τοῦ κόσμου, εἰς τὸ ἄπειρον, ἐκεῖ ὅπου αἱ νεαραὶ καρδίαι συναντῶσι τὴν εὐτυχίαν τῶν.

Καὶ ἐκοιμῶντο πάντες. Ἐγὼ μόνον δὲν ἠδυνάμην νὰ εὐρω ὕπνον. Ἡ οἰκία κεῖται εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου ἐπὶ τοῦ χειλοῦς βαθέως χειμάρρου διαχωρίζοντος τὸ χωρίον τοῦτο ἀπὸ τοῦ Γερακίτη. Καὶ ἐπὶ τῶν πλευρῶν τοῦ χειμάρρου και πέραν αὐτοῦ ἐκτείνεταί μὲγα δάσος ἐκ πρίνων. Μικροὶ ρυαὶ συντριβόμενοι ἐπὶ τῶν βράχων τοῦ πυθμῆ τοῦ χειμάρρου ἐπροξένη μυστηριώδη τινὰ θόρυβον, ὅστις ἐξήγειρε τὸ διψῶν ὕπνου πνεῦμά μου. Ὁ θοῦς ἐκεῖνος τοῦ ρυακοῦ ὁ ἐγείρων ἐκ τοῦ ὕπνου τῆς τῆν τρυφερῶν νύμφην τοῦ χειμάρρου, τὴν Ἥχῳ, ὁ μόνος ἀκούσιμος καθ' ὄλον τὸ βάθος ἐκείνου τῆς ἐρημίας τῆς νυκτὸς, πᾶσαν ἄλλην σκέψιν ἠδύνατο νὰ διεγείρῃ και ἐν ἑμοί ἢ νὰ ἐπιφέρῃ τὸν ὕπνον. Καὶ δὲν ἤρκεισε τοῦτο μόνον. Μετ' οὐ πολὺ προηλθεν εἰς τὸ δάσος και ἡ ἀηδὼν. Εἰς τοὺς στόνους τῆς, εἰς τοὺς λυγαροὺς τῆς, εἰς τοὺς ἠδυσθεστάτους τῆς λαρυγγισμοῦ, ὅχι μόνον ἐφυγαθεύθη κακὸς κακὸς ὁ ὕπνος μου, ἀλλὰ και τὸ πνεῦμά μου ἀπέπη εἰς ἄλλας ἐκτάσεις, εἰς οὐράνια στρώματα, εἰς πελάγη ἀδιέξοδα μυστηριωδῶν σκέψεων. Ἀηδῶνας εἶχον ἀκούσις πολλὰς ἐν καιρῷ ἡμέρας και ἐντὸς κήπων και εἰς παραλίμνια μέρη και εἰς δάση ἐρημικὰ και εἰς ἀκροποταμιαῖς. Ἀλλὰ τὰ ἄσματά τῆς ἀηδῶνος τῆς νυκτὸς ταύτης μοὶ ἀφῆκαν ἀνεξάλειπτους ἐντύψεις ἐν τῇ καρδίᾳ μου. Πολὺ μετὰ ταῦτα ἐμάντευσά τι συνετέλεσεν εἰς τοῦτο. Οὔτε ἐρωτικά ὄρμαι, οὔτε ρομαντικά κλίσεις ἦσαν ἡ αἰτία αὐτοῦ. Ἄλλ' ἀπλῶς, διότι ἤκουον τὴν ἀηδῶνα ἐκεῖ, ὅπου αὕτη διαχύνει τὰ μυστηριώδη αἰσθημάτων τῆς ἐλευθέρου, ὅπως θέλει, ἐκεῖ, ἐπὶ τῆς ράχους τοῦ βουνοῦ, παρὰ τὸν ροχιζόντα ρυακὰ τοῦ λαγκαδιοῦ, παρὰ τὸ σκοτεινὸν δάσος, εἰς μίαν ἄκρην τοῦ χωρίου ἐντὸς οἴκου ἀγροτικοῦ. μετὰ τῶν ἀγροτῶν κοιμωμένων ὑπὸ τὸ κράτος ἀγροτικῆς νυχτὸς. Λέγουσιν οἱ μυθολογοῦντες ὅτι ἡ ἀηδὼν κλαίει τὸν ἀπολεσθέντα υἱὸν τῆς Ὑτυλλοῦ, λέγουσιν οἱ ποιητὰ ὅτι ψάλλει τοὺς πόνους τῆς μυστικῆς ἀγάπης, λέγουσιν οἱ θεολόγοι ὅτι ὕμνει τὴν ὑπαρξίν τοῦ Δημιουργοῦ. Ἀλλὰ σφάλλονται πάντες. Τί κυρίως

ψάλλει, τί ὕμνει ἡ ἀηδὼν, ὅσοι θέλουσι νὰ τὸ μάθωσιν, ἄς μεταβῶσιν ἐκεῖ ἔξω, εἰς τὴν ἐξοχὴν, νὰ τὴν ἀκούσωσι, νὰ τὴν ἐνοήσωσιν. Ἄς διανυκτερεύσωσιν εἰς τοὺς ἀγρούς, ἄς κοιμηθῶσιν εἰς κήμιαν οἰκίαν χωρίου μικρῶν μεταξὺ ἐργατικῶν χωρικῶν, εἰς τὸ χεῖλος κανενὸς ρυακοῦ, εἰς τὴν ἄκρην κανενὸς δάσου, εἰς ράχην βουνοῦ ἐκεῖ ἄς ἀκούσωσι τὴν ἀηδῶνα και θέλουσι πεισθῆ ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐξυμνεῖ αὕτη και ψάλλει ἢ τὴν ἐν τῷ ὠραίῳ τούτῳ κόσμῳ ἀληθῆ εὐδαιμονίαν, τὴν εὐδαιμονίαν, ἣς εὐτυχοῦσιν ἀπολαύσωσιν οἱ ἀγρόται μόνον. Αὐτὸ ψάλλει ἡ ἀηδὼν.

Ἴνα ἀκούσω καλλίτερον τὴν φωνὴν τῆς ἡγέρθη και ἤνοιξα τὸ παράθυρον. Ὅποια αἰφνης σκηνογραφία ἀπεκαλύφθη πρὸ ἑμοῦ! Ἐλαμπε καθ' ὄλον τὴν ἐνώπιόν μου ἔκαστον τῆς φύσεως τὸ ἄπλετον φῶς τῆς σελήνης. Αἱ δασώδεις κλιτύες τοῦ βουνοῦ ἐμαύριζον κατερχόμενοι πρὸς τὴν κοιλάδα κάτω, ἣτις πολὺ ἀμυδρῶς ἐφαίνετο ὑπὸ τὴν κυανῆν ἀχλὺν τῆς ἐσπέρας. Κυανὰ ἐπίσης μόλις διακρίνοντο πέραν, εἰς τὸν δυτικὸν ὀρίζοντα, τὰ βουνα τοῦ Σουλίου και οἱ περὶ τὰ Ἰωάννινα λόφοι. Τὸ χωρίον ἐκοιμᾶτο ὀλοκλήρον. Ἐρημητικῶς κεκλεισμένα τὰ μικρὰ παράθυρα τῶν οἰκίσκων τῶν, ὁμοίως κεκλεισμένα βλέφαρα. Αἱ ἐκ σχιστολίθου πλάκες τῶν στεγῶν ἀνεμίπων ἀκτίνας λαμπρὰς εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης. Ἐπὶ τῶν ἐρημῶν ὁδῶν και τῶν αὐλῶν τῶν οἰκιῶν ἐρριπτον κολοσιαίας οἰκίας τὰ δένδρα, τὸ ὕδωρ τοῦ ρυακοῦ ἀπῆστραπτε δίκην ἀγρούς εἰς τὸ βάθος τοῦ χειμάρρου, ὑπὸ τὰς λόχμας τοῦ ὁποίου ἐτόνιζε τὸ μονότονον ἄσμα τῆς μίας νεροχελώνης, εἰς τὸ βάθος τοῦ δάσου ἀντήχει ἡ ἀπαισία φωνὴ τοῦ γχιῶν, λεπτὴ αὐρὰ ἔσειε τὰ φύλλα τῶν δένδρων τῶν ὁποίων ὁ ψιθυρισμὸς ὁμοίως πρὸς τὸν ἥσυχον ἀνασασμὸν τοῦ κοιμωμένου χωρίου, ἐψάλλεν ἡ ἀηδὼν.

Τίσι οἶδεν ποῖος νεαρὸς ποιμὴν ἐγκαταλείπων κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τὸ ποιμνιόντου ὑπὸ τὴν φύλαξιν τῶν πιστῶν σκύλων του, ἀπερχεται μὲ τὴν μακρὰν ράβδον του ὑπὸ μᾶλῃς εἰς κανὲν δάσος, εἰς κήμιαν πηγὴν, εἰς κανὲν ἐρημικὸν σταυροδρομικὸν πρὸς ἐντάμωσιν τῆς τρυφερᾶς ἐρωμένης του. Καὶ ἐγείρας τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν σελήνην, ἐφέλλισα ἀνεπαισθῆτως πως, χωρὶς και ἐγὼ νὰ τὸ ἐνοήσω, τοὺς στίχους τοῦ ἄσματος τοῦ λαοῦ :

Φεγγάρι μου λαμπρό, λαμπρό, τριγύρω κυκλωμένο, γὰ φέγε αὐτοῦ τοῦ νυκτεσικοῦ ποῦ πᾶν γὰ ν' ἀνταμῶσθαι τὴ μαυρομάτα ἀγάπη του.

Ἐρέμβασα ἐκεῖ, εἰς τὸ παράθυρον, ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν και πλέον. Φοβηθεὶς ὅμως ἀπὸ κανὲν κρουολόγημα ἀπεσύρθη ἐντὸς τοῦ δωματίου και ἐκλείσα τὰ παραθυρόφυλλα. Ἐπὶ τέλους ἐθρήμβυευσεν ὁ ὕπνος και ἀπεκοιμήθη, νανουρίζομενος γλυκὰ-γλυκὰ ὑπὸ τῶν λυγμῶν τῆς ἀηδῶνος και τοῦ ρόχθου τοῦ ρυακοῦ.

(Ἐκτετατὸ συνέχεται) Κ. Δ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ

Ἡ ΣΕΛΗΝΗ

(Κατὰ τὸν Φλαμαρτῶνα)

(Συνέχεια και τέλος)

Αἱ ἀπλᾶι αὐταὶ γνώσεις ἐφαρμόζονται και εἰς τὴν Σελήνην. Ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, κατὰ τὴν περίε τῆς Γῆς κίνησιν αὐτῆς, δυνάμεθα νὰ τὴν παραβάσωμεν πρὸς σφαῖραν ριφθεῖσαν ὀριζοντίως. Ἄντι ν' ἀκολουθῆ ἀπαύστως τὴν εὐθείαν ἐφ' ἣς εὕρεται ἐρημιμῆν, καταπίπτει ἀνεπαισθῆτως ἐν πλησιάζῃ πρὸς τὴν Γῆν διαγράφουσα ἐν τόξῳ τῆς σχεδὸν κυκλικῆς αὐτῆς τροχιάς. Πίπτει λοιπὸν ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, ἡ δὲ πτώσις αὐτῆς εἰς ὠρισμένον διάστημα χρόνου ὑπολογίζεται εὐκόλως ὡς και ἡ τῆς σφαίρας, ἀρκεῖ νὰ παραβάσωμεν τὸ τόξον τῆς καμπύλης, ἢ νὰ διαγράψῃ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον, πρὸς τὸ διάστημα, ὅπερ θὰ διήνην κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐπὶ τῆς ἐραπτομένης, εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ τόξου, ἐάν ἡ κίνησις αὐτῆς δὲν ὀφίστατο ἀλλοίωσιν. Ἰδοὺ πῶς ὑπολογίζεται ἡ πτώσις τῆς Σελήνης πρὸς τὴν Γῆν κατὰ δευτερόλεπτον. Ἡ Γῆ εἶνε σφαιρικὴ τὸ μήκος ἐνὸς ἰσημερινοῦ τῆς εἶνε 40 ἑκατομύρια μέτρων. Ἐάν χαράξωμεν τὴν τροχίαν τῆς Σελήνης διὰ κύκλου ἔχοντος διάμετρον 60μῖς τὴν ἀκτίνα τῆς Γῆς, ἡ τροχία αὕτη θὰ ἔχη μήκος 60μῖς 40 ἑκατομύρια μέτρων δηλ. 2,400 ἑκατομμ. μέτρων.

Ἡ Σελήνη διατρέχει τὴν τροχίαν αὐτὴν εἰς 27 ἡμέρας, 7 ὥρας, 42 λεπτά και 11 δευτερόλεπτα ἢ εἰς 2,360,591 δευτερόλεπτα. Διακρίνοντες τὸ 2,400,000,000 διὰ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δευτερολέπτων, εὕρισκομεν, ὅτι ἡ Σελήνη διανύει εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον 1,017 μέτρα.

Ἐάν ἡ Σελήνη δὲν ἐπιπτε πρὸς τὴν Γῆν ἢ ἀπεμακρύνετο κατ' εὐθείαν γραμμὴν πίπτει δὲ εἰς ἕκαστον δευτερόλεπτον 1 μυριάμετρον και 353 δηλ. σχεδὸν 1 1/3.

Ἐάν ἠδυνάμεθα νὰ φέρωμεν λίθον εἰς τὸ ὕψος τῆς Σελήνης και νὰ ἀφήσωμεν αὐτὸν νὰ πέσῃ, κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον τῆς πτώσεως θὰ διήνην ἀκριβῶς 1 μυριάμετρον και 1/3.

Ἡ ἑλιξ μιοῦται καθ' ὅσον ἀπομακρυνόμεθα τοῦ κέντρου τῆς Γῆς κατ' ἀντίστροφον λόγον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων δηλ. τὴν ἀπόστασιν πολλαπλασιασθεῖσαν ἐφ' ἑαυτὴν. Εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς Γῆς λιθοὶ πίπτουν διατρέχει κατὰ τὸ πρῶτον δευτερόλεπτον 4 μέτρα και 90. Ἡ Σελήνη εὕρεται εἰς ἀπόστασιν 60μῖς τὴν ἀκτίνα τῆς Γῆς, δηλ. ἀπὸ τινος σημείου τῆς ἐπιφανείας τῆς μέχρι τοῦ κέντρου. Ἡ ἑλιξ λοιπὸν ἐμειώθη κατὰ 60x60 δηλ. 3,600. Ἴνα ἴδωμεν πόσον θὰ ἐπιπτε λιθοὶς τις ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Σελήνης ἀρκεῖ νὰ διατρέσωμεν τὸ 4, 90, διὰ 3,600 δηλ. 1 μυριάμετρον και 353, ἦτοι ἀκριβῶς ὅσον και ἡ Σελήνη.

Διατὶ ἡ Σελήνη δὲν πίπτει καθ' ὀλοκλήριαν; Διότι οἰονδήποτε σῶμα, κεκτῆμένον τὴν ταχύτητα τῆς Σελήνης και εἰς τὴν ἀπόστασιν ταύτην ἀπὸ τῆς Γῆς, δὲν θὰ ἐπιπτεν. Ἡ κίνησις αὕτη (1,017 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον) παράγει, ὅπως λιθοὶς ἐντὸς

σφενδόνης κεντρόφυγα δύναμιν, ἣτις τείνει νὰ τὴν ἀπομακρύνῃ ἡμῶν ἀκριβῶς κατὰ τοσοῦτον, καθ' ὅσον ἡ ἑλιξ σύρει αὐτὴν πρὸς ἡμᾶς, ὡς ἐκ τούτου δὲ μένει πάντοτε εἰς τὴν αὐτὴν ἀπόστασιν.

Ἡ ταχύτης τῆς κινήσεως τῆς Σελήνης περὶ τὴν Γῆν προέρχεται ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ πλανήτου μας ἡ Γῆ εἶνε ἡ χεῖρ ἣτις στρέφει τὴν Σελήνην ἐν τῇ σφενδόνῃ. Ἐάν εἶχε μεγαλύτεραν δύναμιν, ὁ δορυφόρος τῆς θὰ ἔστρεφε ταχύτερον και τ' ἀνάπαλιν, ἡ ταχύτης λοιπὸν τῆς Σελήνης εἶνε τὸ μέτρον τῆς δυνάμεως τῆς Γῆς. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει και μὲ τὴν Γῆν ὡς πρὸς τὸν ἥλιον και τὴν ἐνιαύσιον αὐτῆς στροφὴν περὶ αὐτοῦ. Ἐάν ὁ ἥλιος ἦτο βαρύτερος, οἱ πλανῆται θὰ ἔστρέφοντο ταχύτερον, ὁ δὲ γήινος ἐνιαυτὸς θὰ ἐσμικρύνετο, τὸ ἀντίστροφον δὲ θὰ συνέβαινε ἀνὸ ὄγκος τοῦ ἥλιου ἡλαττοῦτο.

Καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ Νεῦτων ἐπειράθη νὰ παραβάλλῃ τὴν ἑλιξ τῆς Γῆς πρὸς τὴν δύναμιν ἣτις κρατεῖ τὴν Σελήνην ἐν τῇ τροχίᾳ τῆς, ἡ διάμετρος τῆς Γῆς δὲν ἦτο γνωστὴ μετ' ἐπαρκούς ἀκριβείας, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα δὲν ἀνταπεκρίθη ἐντελῶς εἰς τὰς προσδοκίας του. Εὕρεν ὅτι ἡ Σελήνη πίπτει πρὸς τὴν Γῆν ἐν εἰκοστὸν τοῦ δακτύλου κατὰ δευτερόλεπτον. Ἀλλὰ καιτοὶ σμικρὰ, ἡ διαφορὰ τῆς ἐφάνης ἀκούσα ὅπως τὸν ἐμποδίσῃ νὰ συμπεράνη ὅτι εὕρεν ἐκείνο τὸ ὅποῖον ἠλπίζεν. Ἡ αἰτία ἣτις τὸν ἀνεχαίτισε δὲν ἐγνωσθῆ ἢ 16 ἔτη βραδύτερον.

Κατὰ τὸ 1682 παριστάμενος εἰς συνεδρίασιν τινὰ τῆς Βασιλικῆς Ἐταιρίας τοῦ Λονδίνου ἤκουσε νὰ γίνηται λόγος περὶ τῆς νέας καταμετρήσεως τῆς Γῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ Γάλλου ἀστρονόμου Πικάρ ἐξήτησε τὸ παρὰ τοῦ ἀστρονόμου τούτου ἐπιτευχθὲν ἀποτέλεσμα, ἐπέστρεψεν αὐθρῶς εἰς τὸν οἶκόν του και ἐπανέλαθεν ἐπὶ τῇ βίσει τῶν νέων δεδομένων τῶν ὑπολογισμῶν ὅν εἶχεν ἀρχίσει πρὸ 16 ἔτων. Ἀλλὰ καθ' ὅσον ἐπροχώρει και τὸ πλεονέκτημα τῶν νέων ἀριθμῶν ἤρχιζε νὰ διαραίνηται, ἡ δὲ αἰσία διεξόδος πρὸς τὸ ἐπιζητούμενον καθίστατο ἐπὶ μᾶλλον και μᾶλλον καταφανῆς, συνεκινήθη τοσοῦτον ὅστε δὲν ἠδυνάθη νὰ ἐξακολουθῆσῃ τὸν προὔπολογισμὸν και παρεκάλεσε φίλον τοῦ τινὰ νὰ τὸν ἀποπερατώσῃ.

Πράγματι δὲ ἡ ἐπιτυχία τῆς παραβολῆς ἦν ὁ Νεῦτων ἐξήτει ν' ἀποδείξῃ καθίστατο τελεία, και δὲν ἐπέτρεπε ν' ἀμφιβάλλῃ τις τοῦ λοιποῦ ὅτι ἡ δύναμις ἣτις κρατεῖ τὴν Σελήνην ἐν τῇ τροχίᾳ τῆς εἶνε αὕτη αὕτη ἣτις σύρει τὰ ἀντικείμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς Γῆς, ἀλλὰ ἐλαττωθεῖσα κατ' ἀλογίαν τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων. Ὁ Νεῦτων ἄλλως τὸ ἀνεκάλυψε μέθοδον δι' ἣς ἀπέδειξε ὅτι ἡ ἐνέργεια μίαις τοιαύτης δυνάμεως θὰ ἠνάγκαζε τοὺς πλανῆτας νὰ διαγράψωσιν ἑλλειψιν, ἡ μίαι τῶν ἐστιῶν τῆς ὁποίας εἶνε τὸ κέντρον τοῦ ἥλιου. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τοῦτο ἦτο συμφωνὸν πρὸς ἕνα τῶν νόμων τῆς κινήσεως τῶν πλανητῶν, ἀποδείχθη ἀπὸ τοῦ Κέπλερ κατόπιν μακρᾶς σειρᾶς παρατηρήσεων.

Ἡδύνατο λοιπὸν νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οἱ πλανῆται ἔκονται ὑπὸ τοῦ ἥλιου ὅπως

και οἱ δορυφόροι ὑπὸ τῶν πλανητῶν, ἡ δὲ βαρύτης τῶν σωμάτων ἐπὶ τῆς Γῆς δὲν εἶνε ἡ μερικὴ τις περίπτωσις τῆς ἑλξως τῶν πλανητῶν ὑπὸ τοῦ ἥλιου και τῶν δορυφόρων ὑπὸ τῶν πλανητῶν.

Τὶ φυσικώτερον, μετ' ὅλα ταῦτα, τῆς γενικεύσεως τῆς ιδέας και τῆς παραδοχῆς, ὅτι τὰ ὕλικά σώματα, ἀτινά εἰσιν ἐσπαρμένα εἰς τὸ ἀχανές, ἔκονται πρὸς ἀλλήλα δυνάμει τοῦ ὠραίου τούτου νόμου, ὅν ἀνόμασαν παγκόσμιον ἔλξιν!

Ἡ πρόδοσις τῆς ἀστρονομίας ἀπολύτως ἀπέδειξε τὸ παγκόσμιον τῆς δυνάμεως ταύτης (ἡς ἄλλως τε ἀγνοοῦμεν τὰ αἰτία και τὴν φύσιν) ὁ νόμος περὶ αὐτῆς ἐκφράζεται οὕτω :

Ἡ ὕλη ἔλκει τὴν ὕλην κατ' εὐθὴν λόγον τῶν ὀγκῶν και κατ' ἀντίστροφον τοῦ τετραγώνου τῶν ἀποστάσεων.

Οὕτως ἔλθη τὸ αἰνίγμα τῶν οὐρανίων κινήσεων. Ἀσχολούμενος ἀείποτε εἰς τὰς βαθείας αὐτοῦ μελέτας ὁ Νεῦτων ἦτο εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ καθημερινοῦ βίου παρομοιωδῶς ἀφηρημένος. Διηγούμενοι, ὅτι ἡμέραν τινὰ ζητῶν νὰ ἐξακριβώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν δευτερολέπτων, ὅν ἀπαιτεῖ ἡ βράσις ὡοῦ, παρετήρησε μετ' οὐ πολὺ ὅτι ἐκράτει τὸ ὡὸν εἰς τὰς χεῖρας και ὅτι εἶχε βίβει ἐντὸς τοῦ ὡδατος τὸ πολύτιμον διὰ τὴν μαθηματικὴν ἀκριβειαν ὠρολόγιόν του.

Τοῦτο μᾶς ἐνθυμίζει τὸν μαθηματικὸν Ἀμπέρ, ὅστις, ἐνθ' ἐπορεύετο νὰ διδάξῃ, παρετήρησε καθ' ὅδον μικρὸν λίθον, ὅν ἔλαβε και μετὰ θαυμασμοῦ ἐξήταξε τὰς ποικιλοχρόους αὐτοῦ φλέβας. Ἀφῆνς ἐνθυμῆται τὸ μάθημα ὅπερ εἶχε νὰ παραδώσῃ, σύρει τὸ ὠρολόγιόν του, παρατηρεῖ ὅτι ἡ ὥρα εἶχε προχωρήσει, ἐπισπευθεῖ τὸ βῆμα, θέτει ἐπιμελῶς τὸν λίθον εἰς τὸ θυλάκιον και βίπτει τὸ ὠρολόγιον ἀπὸ τῆς γεφύρας εἰς τὸν Σηκουάνα. Ὁ Ἀμπέρ ἦτο ἄλλως τε διηνηκὸς ἀφηρημένος. Εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον δεκάκις ἐτελείωνε μάθημά τι ἐπὶ τοῦ πίνακος, ἐκαθάρτιζεν αὐτόν, σχεδὸν πάντοτε, μὲ τὸ μαυδηλίον του και ἐφύλαττεν εἰς τὸ θυλάκιον του τὰ γνωστὸν ῥάκος ὅπερ μεταχειρίζονται διὰ τοῦ πίνακος.

Πρωίαν τινὰ, ὅπως ἀποφυγῇ τὰς ἐνοχλητικὰς ἐπισκέψεις, ἐγράψεν ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ «Ο. κ. Ἀμπέρ ἐξῆλθε.» Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε πρᾶγματι, ἀλλ' ἐπειδὴ ἤρχιζε νὰ βρέχη και εἶχε λησμονήσει τὸ ἀλεξιβρόχιόν του, ἐπέστρεψεν ὅπως τὸ ζήτησῃ ἄλλ' ἴδων τὰς λέξεις, ἄς εἶχε γράψῃ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ σκεφθῆ ὅτι εἶχεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν κλειδα τῆς θύρας. Τὸν παρετήρησαν ἡμέραν τινὰ νὰ γράφῃ διὰ κωμῶλιας ὅπισθεν ἀγοραῖας ἀμάξης ἢ ἐξέλαθεν ὡς πίνακα, και ν' ἀκολουθῆ αὐτὴν χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ἐνοεῖ τὴν κίνησιν. (Πρέπει ἐνταῦθα νὰ ὀμολογήσωμεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὔτε ὁ ἐπιβάτης ἐνοεῖ τὴν κίνησιν τῆς ἀμάξης!)

Ἄλλος τις σοφός, ὁ Πάτερ-Βεκάρια, κατεχόμενος ὑπὸ ἡλεκτρικῆς τινὸς ἐρείνης δὲν ἠνύσθη κατὰ τὴν θέαν λειτουργίαν, ὅτι διὰ τῆς ἰσχυροτέρας αὐτοῦ φωνῆς ἐκράξεν ἀντὶ : «Ὁ Κύριος μετ' ἡμῶν», ἀτὸ πέραμα ἐπέτυχε! Τὸ γεγονός τοῦτο ἐπέφερε τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ διασήμου φυσικοῦ.

την κλίμακα της εισόδου. Είς τὸν πρῶτον δροφον ἦσαν τὰ δωμάτια τῆς μαρτυρίας, εἰς τὸν δεύτερον τὰ τοῦ συζύγου της, τὰ δὲ τέσσαρα τῶν κατόικων τὴν παρὰ τὴν αὐτὴν πτέρυγα.

Βραδέως ἀνήρχετο προσπαθοῦσα νὰ συνελθῆ καὶ ὁμως ἀσθμαίνουσα ἐκ συγκινήσεως καὶ ἐτοιμῆ νὰ λειποθυμήσῃ ἐστηρίχθη ἐπὶ τῶν κυκλιδίων.

— Εἶνε πολὺ ζήτη. Ἄς ἀναπαυθῆ ὀλίγον ἡ κυρία, εἶπεν ὁ θεράπων τοῦ πρῶτου ὀρόφου, βλέπων αὐτὴν ἀσθμαίνουσαν, καὶ ἠνέωξε θύραν ἐνώπιόν της.

Ἦτο ἡ θύρα τῆς μικρᾶς αἰθούσης τῆς κ. δὲ Λιβρῦ. Ἀπέναντι τῆς θύρας ὁ τοίχος ἐκαλύπτετο ὑπὸ μεγάλης εἰκόνας τοῦ Ραυμόνδου καὶ τῆς μαρτυρίας.

— Ὅχι, εὐχαριστῶ, εἶπεν ἡ Σουλβία μὴ τολμῶσα νὰ εἰσελθῆ εἰς τὴν αἰθούσαν ἐκείνην. Ἐξηκολούθησε νὰ ἀνέρχεται.

Πόσον ἦτο ξένη εἰς τὴν ἀγνωστον ταύτην οἰκίαν, ἥτις ἐν τούτοις ἀνῆκεν εἰς τὸν φίλον της! Πόσον μέγα τῆ ἐφαινετο, κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ὅ,τι τοὺς ἐχώριζε, καὶ τοι ἦτο ἐλάχιστον τῶντι δι' αὐτὴν! Καὶ ὁμως ἐμελλεν ἐντός ὀλίγου, ἐκουσίως, διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς χειρὸς νὰ θραύσῃ τὸν δεσμόν ὅστις τοὺς ἦνου, τὸν δεσμόν τὸν τοσοῦτον εὐθραυστόν ὅσον καὶ ἰσχυρόν!

KB'.

— Πόσον καλὴ εἶσαι, διότι ἤλαθες! εἶπεν ὁ Ραυμόνδος σπύσσας εἰς συνάντησίν της καὶ ἀσπασθεὶς τὴν χεῖρά της.

Ἦτο πολὺ παρηλλαγμένον δὲν ἐπίστευε ποτὲ νὰ τὸν εὕρῃ εἰς τοιαύτην κατάστασιν. Τὴν προσεκάλεσε νὰ καθίσῃ ἐπὶ ἀνακλιντροῦ παρὰ τὸ πῦρ καὶ ἔλαβε θέσιν παρὰ τὸ πλευρόν της.

— Λυποῦμαι, διότι δὲν ἠδυνήθην νὰ ἔλθω ἐγὼ νὰ σε ἴδω· ἀλλὰ χαίρω πολὺ δεχόμενος σε ἐνταῦθα. Πρὸ πολλοῦ ὠνευροπόλησα τὸ τοιοῦτον.

— Καὶ ἐγὼ, Ραυμόνδε τὸ ἐπιθύμησα πολλάκις· ἀλλ' ἤθελα νὰ συμβῆ ὑπ' ἄλλας περιστάσεις. Διατὶ νὰ ἀσθενῆς; καὶ νὰ ἀσθενῆς καθ' ὅσον βλέπω περισσοτέρων παρ' ὅσον λέγεις. Μοῦ ἀπέκρυψας ὅτι ἔρασχος.

— Τὸ ἔλθω μόνον, ὅταν ἤμην μετὰ σοῦ ἐν πνεύματι καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τὸ λησμονήσω καὶ κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην. Ἄφες με νὰ σε θλίψω εἰς τὰς ἀγκάλας μου, προσφιλῆς μου.

— Ὁ, Ραυμόνδε, ὄχι ἐνταῦθα, ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, ἐν τῇ οἰκίᾳ της, θὰ ἦτο ἀσύγνωστον.

— Νομίζεις; Τότε θὰ ἀρκεσθῶ εἰς τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σε βλέπω. Ἡ εὐχαρίστησις μου εἶνε ἤδη ἀπειρος. Εἶνε τόσος χρόνος ἀφ' ὅτου δὲν εἶδον τὸ πρόσωπόν σου... ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἦλθον νὰ σε ἴδω εἰς τὴν ἐξοχὴν! Ἐνθυμῆσαι;... Ἄλλ' ἐπιτρέψον μοι νὰ σε ἴδω κάλλιον. Ὑψώσε τὸν πέλλον σου καὶ ἐκβαλε τὸν πέτασόν σου. Μοὶ φαίνεται, ὅτι εἶνε ἠλλοιωμένον τὸ πρόσωπόν σου. Μήπως πάσχος καὶ σὺ;

— Ὅχι, δὲν ἔχω τίποτε. Εἶμαι ὀλίγον τεταραγμένη, διότι εὐρίσκομαι ἐνταῦθα.

— Μήπως σὲ δυσαρρεστῆ τοῦτο;

— Ὅχι ἐπιθύμουν νὰ εἶμαι πάντοτε παρὰ σοί.

— Ὅχι χρειασθῆ νὰ ἔρχεσαι, μέχρις οὐ δυνῆθῃ ἐγὼ νὰ σε ἐπισκέπτωμαι εἰς τὴν οἰκίαν σου καὶ πάλιν.

— Εἰς τὴν οἰκίαν μου! Ραυμόνδε, πότε λοιπὸν θὰ συμβῆ τοῦτο;

Εἶπε τὰς λέξεις ταύτας καὶ κατελήφθη ὑπὸ συγκινήσεως, σκεπτομένη, ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν ἐμελλε νὰ συμβῆ ποτὲ πλέον. Ἴνα κρύψῃ τὴν συγκινήσιν της ὑπεκρίθη ὅτι ἐθεώρει περὶ τῆς. Ἐπὶ τῆς τραπέζης ἔκειτο τὰ βιβλία, ἅτινα ἀνεγίνωσκε κατὰ προτίμησιν ἐκεῖνος, ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐκρέμαντο αἱ ἀγαπηταὶ τοῦ εἰκόνας, ἐπὶ τῆς ἰστίας ἴσταντο φωτογραφίαι τινές, ἡ τῆς Μαρίας, φίλων, συγγενῶν, οὗς ἡ Σουλβία δὲν ἐγνώριζεν, ὑπῆρχε συμπλέγμα τῆς οἰκονομίας ὀλοκλήρου καὶ ἀθύρματα τῶν ἐγγόνων του ἔκειτο ἐπὶ τῶν ἑδρῶν λησμονηθέντα ὑπ' αὐτῶν ἐκεῖ. Τὸ πᾶν ἐνταῦθα τῆ ἀνεμίμνησκον ὅτι ὁ Ραυμόνδος ἀνῆκεν εἰς ἄλλους, ὅτι εἶχεν οἰκογένειαν, εἰς ἣν αὐτὴ ἦτο ξένη, ὅτι ἡ οἰκογένεια αὐτῆ ἐχε δικαιώματα ἐπ' αὐτοῦ, ἅτινα αὐτὴ δὲν εἶχε.

— Δεῖξέ μου πάντα τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ σου. Εἶνε τόσον καλῶς διηυθετημένα καὶ μετὰ τοσαύτης καλλιαισθησίας! Ἐνταῦθα εἶνε τὸ γραφεῖόν σου, καὶ ἐκεῖ ὅπισθεν τοῦ παραπέτασματός εἶνε τὸ καπνιστήριόν σου δὲν ἀμφιβάλλω. Ἐνταῦθα πάλιν εἶνε ὁ θάλαμος σου· αἱ;

— Εἰσελθε, σὲ παρακαλῶ.

— Θέλεις;

— Σοῦ τὸ ζητῶ, ὡς χάριν.

Ταῦτα λέγων τὴν ἔσυρεν ἐλαφρῶς. Εἰσελθοῦσα ἔστη ὡχρὰ ἐνώπιον τῆς μεγάλης ἀναγλύφου κλίνης καὶ τὴν θεώρει, ἐν ᾧ θλιβερά ἰδέα κατεσπάρασε τὴν καρδίαν της. «Ἐπὶ ταύτης τῆς κλίνης θ' ἀποθάνω μετ' ὀλίγον», ἐσκέπτετο, ἀκαὶ ἐγὼ δὲν θὰ εἶμαι πλησίον του!»

Ἐπὶ μονοπόδος ἔκειτο φιάλαι ἐμπεριέχουσαι φάρμακα.

Περίεβαλε τὴν ὀσφύν της διὰ τοῦ βραχιονοῦ καὶ τὰ χεῖλη του ἐζήτησαν τὰ ἰδικά της, ἀλλ' ἐκείνη ἔστρεψε τὸ πρόσωπον ἀλαχοῦ.

— Δὲν θέλεις, Σουλβία; Τί ἔχεις λοιπὸν; Τὴν ἠρώτησεν ἀτεινίζων αὐτὴν αἰφνης.

Ἐκείνη ἐδίστασεν ὀλίγον, εἶτα:

— Ναι, θέλω, εἶπεν, ὡς ἐν παραφορᾷ.

Ἦτο τὸ ὕστατον φίλημα, ὅπερ ἐλάμβανε παρ' αὐτοῦ καὶ τὸ πρὸς αὐτὸν φίλημα της ἐνίγχε τὸ αἶσθημα καὶ σύμπασαν τὴν ἀπελπισίαν της. Μετὰ μίαν στιγμήν ἀποσπασμένη ἐκ τῆς ἀγκάλης του, οἰοεὶ περίτρομος ἀπεμακρύνθη ὀλίγον καὶ:

— Ραυμόνδε, εἶπε. Δὲν ἐπραξα καλῶς. Δὲν πρέπει, δὲν πρέπει!

Ἐνῶ δ' οὗτος τὴν θεώρει ἐκπληκτός καὶ σχεδὸν ἐτοιμὸς νὰ λειποθυμήσῃ ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀγνώστου συγκινήσεως, ἐκείνη προσέθηκεν:

— Ἀκουσον με, φίλε μου. Ἐχω ἀνάγκην νὰ σοῦ ὁμιλήσω εὐκρινῶς.

— Σὲ ἀκούω.

Ἄλλ' αἱ λέξεις δὲν ἠδύναντο νὰ ἐξελεθῶσιν ἐκ τῶν ἡμινηφεγμένων χειλέων της.

Τέλος, ἀφ' οὗ κατέβαλε μεγάλην προσπάθειαν, βραδέως καὶ χωρὶς νὰ τὸν ἀτεινίζῃ, διότι οἱ ὀφθαλμοὶ της δὲν ἠδύναντο νὰ ψευθῶσι:

— Ραυμόνδε, εἶπε, πρέπει νὰ σοὶ ὁμολογήσω, ὅτι πρὸ τίνος ἢ συνειδήσεώς μου εἶνε ἀνήσυχος. Αἰσθάνομαι τύψεις καὶ μεταμέλειαν... Σὲ ἀγαπῶ περισσότερο ἢ ποτε, πιστεύω, ἀλλὰ ἡ ζωὴ ἦν διάγομεν μεθ' ἑβραίων ἀπεχθάνομαι τὸ ἀμάρτημα καὶ κλαίω διότι εἶμαι ἀπομακρυσμένη τῶν ὄσων σεβόμεναι, καὶ πιστεύω... τῆς θρησκείας. Πῶς νὰ σοὶ εἴπω; Αἰσθάνομαι εὐκρινῶς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανελθῶ πρὸς τὸ καθῆκον, νὰ συμπληρωθῶ μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἀντὶ μίᾶς θυσίας μεγάλης μὲν, ἀλλ' ἀναγκαίας... Τὸ ἀπεφάσασα εἰς τὴν ἐξοχὴν κατὰ τὰς ὥρας τῆς μονώσεώς μου, τῆς σκέψεώς καὶ τοῦ θάρρους... Δὲν θὰ ἀρνήθῃς νὰ συγκατανεύσης εἰς τοῦτο; Ὅχι θελήσης νὰ μ' ἀγαπᾷς εἰς τὸ ἐξῆς ὡς ἀπλὴν φίλην; Εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνῃ τοῦτο ἵνα ἐπανεύρω τὴν γαλήνην τῆς ψυχῆς μου καὶ τὴν ἡσυχίαν τοῦ συνειδότος μου.

Ἐκρόσθη μετὰ προσοχῆς, κατενόησε καὶ ὡχρίασε. Δὲν ἐπρόκειτο περὶ αὐτῆς τῆς ἰδίας, ἀλλὰ περὶ αὐτοῦ. Μὴ τολμῶσα νὰ τῷ ὁμιλήσῃ περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς του τῷ ὠμίλει περὶ τῆς ἡσυχίας τοῦ συνειδότος της.

— Δὲν ἐγνωρίζον ὅτι ἤμην εἰς τοιαύτην ἀπηλπισμένην κατάστασιν, τῆ ἀπεκρίθη ἄνευ περιστροφῶν. Ἦ τούλάχιστον, ἠπιζόν ὅτι τὸ τέλος μου δὲν ἦτο τόσον πλησίον...

Ἐνῶ δ' ἡ Σουλβία ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον, προσέθηκεν ἔλκων αὐτὴν πρὸς τὸ στήθος του:

— Εὐχαριστῶ!

Τότε κρύπτουσα τὸ πρόσωπον εἰς τὸ στήθος του ἀνελύθη εἰς δάκρυα, ἐνῶ ἐκείνος καταστάς σκυθρωπὸς ἐθώπευσε μετὰ τρυφερότητος τὴν κόμην της.

— Πτωχὴ μου φίλη, ἐπανελάμβανε θλίβων αὐτὴν ἐπὶ τοῦ στήθους του. Πέρωται λοιπὸν νὰ σε ἀφίσω; Εἶνε δυνατόν; Πόσον λυποῦμαι! Τί θὰ γίνῃς ἀνεῖ ἐμοῦ;

— Μὴ σκέπτεσαι περὶ ἐμοῦ Ραυμόνδε. Εἰς τὸ ἐξῆς πρέπει νὰ σκέπτεσαι μόνον περὶ τοῦ αἰατοῦ σου. Εἶσαι ἀσθενής, λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ διακινδυνεύσης τὴν... .

— Μήπως ἢ περὶ ἐμοῦ, φροντίς σου, σὲ κάμνει νὰ φοβῆσαι πλέον τοῦ δέοντος; Φαίνομαι λοιπὸν ὅτι πάσχω τόσον πολὺ; Εἶμαι τῶντι εἰς τοσοῦτον ἀπελπιστικὴν κατάστασιν; Πῶς τὸ γνωρίζεις;

Ἡ Σουλβία πρὸς στιγμήν ἐδίστασε, διότι ὁ Ραυμόνδος ἐφαινετο ἐπιθυμῶν νὰ ἀνακτήσῃ τὴν ἐλπίδα· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ μάθῃ τὴν σκληρὰν ἀλήθειαν!

— Εἶδον τὴν σύζυγόν σου, τῷ εἶπεν ἐπικαλεσθεῖσα ἅπασαν αὐτῆς τὴν γεναιότητα.

— Πῶς! Τὴν ἐπεσκέψης σὺ;

— Ὅχι· ἐκείνη ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου..

Ἐνόησε τότε, ὅτι δὲν ἔπρεπε πλέον νὰ ἐλπίζῃ καὶ ὡχρὸς ἀλλὰ μετὰ θάρρους ἠρώτησε.

— Σοὶ προσεφέρθη τούλάχιστον ὡς σοῦ ἀρροῖε, ἐφάνη συμπαθῆς πρὸς σέ; Εἶπέ μου.

— Σὲ παρακαλῶ· ἄς μὴ ὁμιλῶμεν περὶ

αὐτῆς. Μάθε μόνον ὅτι τῇ ὑπεσχέθην νὰ πράξω, ὅ,τι πράττω ἤδη.

— Ναι, δὲν πρέπει νὰ ἀποθάνω οὕτω, διότι εἰς τὴν θλίψιν τοῦ χωρισμοῦ θὰ σοὶ προσθέσω καὶ ἄλλην. Ἐνωῶ τί θὰ ὑποφέρῃς σκεπτομένη ὅτι ἴσως ἕνεκα σοῦ ἀπώλεσα τὴν ψυχὴν μου. Ἐνωῶ πόσον θὰ σε βασανίσῃ ἡ τρυφερά σου συνειδήσις; θὰ σε ὑπακούσω. Ἡσύχασον· θὰ ἀποθάνω ὡς χριστιανός.

— Πράξε το ἵνα δυνῆθῶμεν νὰ συναντηθῶμεν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ καὶ ἵνα εἰς τὸ ἐξῆς μένωμεν ἠνωμένοι διὰ τῆς αὐτῆς πίστεως, διότι ὅπως θὰ ἀποθάνῃς, οὕτω καὶ ἐγὼ θὰ ζήσω. Οὐδὲν θὰ μᾶς χωρίσῃ πλέον.

— Ν' ἀποθάνω, νὰ σ' ἀφίσω! Ὡ εἶνε ἀδύνατον, ὑπέλαθε στεναζὼν διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς εὐδαιμονίας του. Ἀποθνήσκει τίς ποτε ὅταν ἀγαπᾷται τόσον πολὺ...

Ἐπειδὴ δ' ἐκείνη δὲν ἀπεκρινετο προσέθηκε:

— Εἶνε σκληρόν. Εἶνε σκληρόν. Ἄκουσον τὰς ἐλπίδας δι' ὧν ἐτρεφεύμην. Ὁνειροπόλον ὅτι βραδύτερον, εἰς δέκα, εἰς ἐκκοσιν ἔτη, θὰ μοι ἐπιτρέπετο νὰ σοὶ προσφέρω τὸ ὄνομά μου, νὰ σοὶ ἀποδείξω δημοσίᾳ τὴν ἀγάπην μου καὶ νὰ ἐπαγρυπῶ ἐλευθέρως καὶ νομίμως ἐπὶ σοῦ. Δὲν νομίζεις ὅτι ὁ ἔρωσ σου τῇ ἡλικίᾳ καθίσταται τιμωτέρος; Ὁ δεσμός δι' οὐ συνδέει ἀποτελούμενος ἐκ τοσοῦτον ἀναμνήσεων τοῦ παρελθόντος οφείλει νὰ εἶνε πολὺ σφιγκτός καὶ στερεῖός ἐν τῷ γήρατι! Δὲν θὰ ἦτο ὠραῖον νὰ εἴμεθα ἕκαστος ἢ παρηγορία τοῦ ἄλλου μέχρι τέλους, καὶ νὰ δοκιμάζωμεν τὸν ἔρωτα ἐν τῷ καθήκοντι; ... Ἐσκέψης σὺ ποτε ταῦτα; Ἐσκέψης τί θὰ ἦτο νὰ ἀγαπώμεθα ὡς ἀγαπώμεθα καὶ νὰ ἐχωμεν τὸ δικαίωμα νὰ τὸ πράττωμεν; Ἄλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἠθέλησε δὲν ἠθέλησε νὰ ζήσω ζωὴν εὐδαιμονίας καθιστάμενος ἐλευθέρως καὶ ἀπειροῦμενος εἰς σέ! Μετ' ὀλίγον οὐδὲν πλέον θὰ δύναμαι νὰ πράξω ὑπὲρ σοῦ, καὶ ἤδη... σοὶ γίνομαι αἰτία δακρύων.

— Παῦσον, ἀγαπητέ μου, νὰ σκέπτεσαι ταῦτα. Πρέπει νὰ παύσης νὰ με βλέπῃς. Πρέπει νὰ μὲ λησμονήσῃς.

— Καὶ σὺ τί θὰ γίνῃς; Ἡ ὑπαρξίς σου; Ἡ ὑπαρξίς μου ἐτελείωσε. Δὲν σέπτομαι πλέον ἢ νὰ ἐπανορθώσω τὸ κακὸν ὅπερ ἐπραξα, νὰ σε βοηθήσω νὰ ἐπανελθῇς εἰς τὸ καθῆκον καὶ νὰ ἀκολουθήσω τὸ παράδειγμά σου.

— Ὅχι, δὲν θὰ δύναμαι ὅταν δὲν θὰ μοὶ ἀνήκῃ πλέον. Ἐκτὸς τούτου θὰ μᾶς τὸ ἐπιτρέψουσιν; Ἄλλως τε ἡ μετάνοια πρέπει νὰ γίνῃ ἐντελής...

— Ἐχεις δίκαιον, καὶ σὲ θαυμάζω δι' ὅ,τι πράττεις; Οἱ λόγοι σου σὲ καθιστᾷς θελκτικωτέραν. Ἀλλὰ τούλάχιστον νὰ ἐνθυμησῇαι ὅτι ἡ εἰκὼν σου θὰ εἶνε πάντοτε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ ὅτι ἡ μνήμη σου θὰ μοὶ εἶνε πάντοτε προσφιλής. Τὸ ὄνομά σου θὰ εἶνε τὸ τελευταῖον, ὅπερ θὰ προφέρω πρὶν ἀποθάνω.

— Καὶ ἐγὼ, Ραυμόνδε. Ἡ καρδία μου θὰ εἶνε πάντοτε πλήρης σοῦ. Θέλω νὰ ἐγα-

καταλείψω μόνον ὅ,τι εἶνε ἔνοχον ἐν τῷ ἔρωτι μας, ἀλλὰ τὸν ἔρωτα ποίε!

— Μίαν μόνην λέξιν εἰσέτι. Ἦσο ἐντελῶς εὐτυχῆς μετ' ἐμοῦ; ἐν τῇ ἐπισήμῃ ταύτῃ στιγμῇ, εἶπε τὴν ἀλήθειαν.

Ἡ Σουλβία ἐταπεινώσε τὴν κεφαλὴν καὶ ἔμεινε σιωπηλὴ πρὸς στιγμήν. Εἶτα:

— Ἦσθαι μὲν ἀγρία εὐτυχία, πλήρη ἐξάψεως, δακρυόβρεκτον, ἐξάλλον, ἀλλὰ ἀπειρον. Ναι, Ραυμόνδε, ἦμην εὐτυχῆς. Ἄν ἠδύναμην νὰ ἀρχίσω καὶ πάλιν ζωὴν θὰ ἐπιθύμουν νὰ τὴν διέλθω πλησίον σου. Ἐκ τῆς σκέψεώς τοῦ ἀμαρτήματος ὑπέφερα μόνον· μοῦ προῦξεναι τοῦτο ὀδυνηρὸν αἰσθημα... ἀλλ' ὁμως ἡ ὀδύνη του δὲν ἤρκει ἵνα καλύψῃ τὴν εὐτυχίαν μου.

— Ἄ! ἐψύθησεν ὁ Ραυμόνδος, ὅσον καὶ ἂν εἶνε σκληρὰ ἡ ἰδέα ὅτι πρέπει νὰ σε ἀφίσω, ἐν τούτοις ἡ περία της δὲν δύναται νὰ ἐξισωθῇ πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν, ἣν διήλθον μετὰ σοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἔστο εὐλογημένη διὰ τὴν χαρὰν, ἣς μοὶ ἐγένετο πρόξενος. Ἦδη σοὶ ζητῶ μίαν χάριν... καὶ διὰ σέ καὶ δι' ἐμέ: Μὴ ἀγαπήσης πλέον. Ὁ ἔρωσ ἐπαναλαμβάνεται, ἀλλ' οὐχὶ τὸ αἰσθημα. Τὴν πρῶτην φορὰν ἴσως νομίσης ὅτι τὸ ἔχῃς ἀλλὰ θὰ εἶνε ἀπάτη, διότι δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἐν ταῖς παραφοραῖς τοῦ ἔρωτος ἐκείνου. Πίστευσον με διότι ἔχω πλειότεραν πείραν τοῦ κόσμου ἢ σὺ. Εἶνε σκληρὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τις τὴν εὐτυχίαν διὰ παντός, ἰδίως ὅταν τὴν ἐδοκίμασε· ἀλλ' εἶνε προτιμωτέρον τῆς ἐντελοῦς ἀπογοητεύσεως, τῆς ἀπωλείας τῆς ἡδύτητος, ἣν ἀφίνει ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἰδεώδους.

— Σοὶ τὸ ὄμωρον τὴν στιγμήν ταύτην, Ραυμόνδε. Ὅχι μείνω πιστὴ εἰς τὴν μνήμην τοῦ ἔρωτός μας. Τὸ πᾶν εἰς τὸ ἐξῆς, ἐτελείωσε δι' ἐμέ. Εἶνε, κατὰ τινὰ τρόπον, ἡ ὑστάτη μου στιγμή. Μελλον δὲν ὑπάρχει πλέον δι' ἐμέ μόνον τὸ παρελθὸν μοὶ μένει. Καὶ ἤδη, ὅτε εἰσέτι εὐρίσκομαι πλησίον σου καὶ κρατῶ τὴν χεῖρά σου, εἶπέ μου ὅ,τι ἔχεις νὰ μοὶ εἴπῃς, πρὶν χωρισθῶμεν διὰ παντός... τὰς προσφιλεστέραις σου σκεψέις, τὰ βαθύτερα αἰσθηματά σου, τὰς ἐπιθυμίας σου, τὴν θέλησίν σου. Ἄφες με νὰ συλλέξω γονυπετῆς τὰς λέξεις σου καὶ νὰ τὰς κλείσω ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

Τότε ἤρξαντο νὰ συνομιλῶσιν ἐπὶ μακρόν. Πόσα εἶχον νὰ εἴπωσιν! Ὅποια ἐπίσημος διαθήκη ἦτο ἡ ὑστάτη αὐτῶν συνομιλία!

Ἐμίλησαν περὶ τῶν παρελθόντων, περὶ ἐκείνης αὐτοῦ ἡμέρας, ὥρας καὶ στιγμῆς. Ἐμίλησαν περὶ τοῦ μέλλοντος, τοῦ ἀπειροῦ, τοῦ μυστηριώδους, ὅπερ ἕκαστος ἀντιλαμβάνεται ἀναλόγως τῆς φύσεως καὶ τῆς διανοίας του.

— Τί νὰ εἶνε; ἠρώτησαν ἀλλήλους.— Τί πιστεύεις περὶ αὐτοῦ;

Κατὰ τὸ μελαγχολικὸν ἐκείνο ἀπόγευμα ὁ ἤλιος ἐλαμψεν ὀλίγας μόνον ὥρας· ἤδη αἱ σκιὰί τῆς νυκτὸς ἐπήρχοντο καὶ τοὺς περιεκάλυπτον.

Ἐκείνη ἠγέρθη.

— Ἦδη τῷ εἶπε, πρέπει νὰ χωρισθῶμεν. Ἄσπασθητι με διὰ τελευταίαν φορὰν.

Τὴν ἔλαβεν εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὴν

ἔσυρε πρὸς τὸ στήθος του. Τὰ δάκρυα ἀνεμιγνύοντο μετὰ τῶν μευδιαμάτων καὶ οἱ ὀλοολογμοὶ ἐξέπνεον ὑπὸ τὰ φίληματα. Ἀπεσπῶντο ἀλλήλων, ἀλλ' οἱ τεταμένοι βραχίονές των τοὺς προσείλκων καὶ πάλιν. Ἀφίοντο, ἵνα καὶ πάλιν συσφιγθῶσιν.

Ἐλεγον τὸ αἰῶνον ἀχάριεν καὶ μόλις τὸ ἐτελείωνον ἠσθάνοντο τὴν ἀνάγκην νὰ τὸ ἐπαναλάβωσι καὶ πάλιν καὶ πάλιν. Ἐπὶ τέλους ἐξέλιπον ὀλοοχερῶς αἱ δυνάμεις των καὶ ἀνίκανοι πλέον νὰ παλαίσωσι κατὰ τῆς ὀδύνης, ἀπεχωρίσθησαν. Τότε ἡ Σουλβία καλύπτουσα τοὺς ὀφθαλμούς διὰ τῆς χειρὸς, ἵνα μὴ τὸν ἴδῃ πλέον, ἐφυγε χωρὶς νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν ἀπερχομένη.

(Ἔπειτα τὸ τέλος)

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΟΡΙΑ

Ἐπανήλθεν ἐκ τοῦ ἀνα τὴν Ἐπὶ τὴν ταξείδειον τοῦ Βασιλεῦς μετὰ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας. Ἀπέπλευσε ἐκ Σαιν-Ναζαίρ τὸ Ἑλληνικὸν θωρηκτὸν Ὑδρὸν κατευθυνόμενον εἰς Πειραιᾶ. —Τινὲς τῶν ἐν Βομβῇ ὁμογενῶν προσήγγον ἀνὰ 150 δρ. ἕκαστος ὡς βραβίον εἰς τοὺς νικησοῦτας κατὰ τοὺς προσεγγεῖ ἀγῶνας τοῦ Παλαιηνίου Γυμναστικοῦ Συλλόγου, ἐπίσης προσέφερε δρ. 150 ὁ φιλολογικὸς σύλλογος «Παρνασσός». —Μεγάλη ὑποκίμησης χρονογράφων ἐγένετο κατ' αὐτὰς ἐν τῷ Κρημνιστηρίῳ. —Εἰσιμοὶ ἀλλεπάλληλοι ἐγένοντο ἐν Σόφῳ, Χίῳ, Τσερμέ, Ἀνδρῳ, Κόθῳ, καὶ Δαρκονήλλειαις. —Γενομένων τῶν ἀρχαιολογικῶν τῶν συλλόγων «Παρνασσός» ἐξελέχθησαν ὁμοφώνως οἱ κ. κ. Σ. Μπαλάνας πρόεδρος, Π. Ταμπέκουλος, Ζ. Βάμβας, καὶ Τιμ. Ἡλιόπουλος ἀντιπρόεδροι, Μιχ. Π. Λάμπρος γενικὸς γραμματεὺς, Γεώρ. Γ. Πίτας καὶ Κ. Βρυζάκης εἰδικὸι γραμματεῖς, Ἰφ. Κοκκιδῆς ἔφορος τοῦ καταστήματος τοῦ συλλόγου, Κ. Κουστακλήης ταμία, Α. Α. Ραγκαβῆς ἐπιμελητῆς βιβλιοθήκης, Ἰγνατίος Μοσχάκης ἔφορος τῆς σχολῆς καὶ οἱ κ. κ. Διον. Π. Λάμπρος, Γ. Χαλκιάπουλος, Β. Ἀντωνόπουλος, Ε. Ἐμπερικὸς, Σπ. Κωνοφόρος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η «Πατριμική Βιβλιοθήκη» του κ. Ι. Σακκελίωνος, επιμελητού των χειρογράφων της Έθν. Βιβλιοθήκης...

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Γενομένης εν τη Γαλλική σχολή των Αθηνών της δευτέρας συνεδρίασεως του Ίνστιτούτου της Έλλην. ἀλλογραφίας...

ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ

Η «Αυτοκρατορική Έταιρία των Ιατρών της Βιέννης» ονόμασεν έταίρον αυτής τον καθηγητήν του Έθν. Πανεπιστημίου και χειρουργόν κ. Θ. Άραταίον.

δπερ θέλει σταλή εις την εν Παρισίους 'Ακαδημίαν των επιστημών προς δημοσίευσιν. — Διαν προσεχώς ή Γερμανία δλόκληρος παρασκευάζεται να εορτάση πανηγυρικώς την 70ήν επέτειον της γεννήσεως των δύο επιφανών επιστημόνων αυτών...

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Έν τῷ αναγνωστηρίῳ των καθηγητῶν της Έθν. Βιβλιοθήκης ἀνηρτήθη ή πολυτιμος εικὼν του ἀκαδημαϊκοῦ κ. G. F. Wetts, παρισίασα την ψυχήν ή, ήν ἐκληροδότησεν δ εν Λονδίῳ ἀποθανών Δ. Κ. Ίωνίδου, πατήρ του ήμετέρου γενικοῦ προξένου κ. Α. Ίωνίδου.

ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ—ΠΕΡΙΕΡΓΑ—ΠΟΙΚΙΛΙΑ

Εις ἀνάμνησιν της ἀπό της Βιέννης ἀποκρούσεως των Τούρκων ἀπερασίσθη να ιδρυθῆ εν Βιέννη πελώριον μνημείον κατὰ τὸ σχέδιον του καθηγητοῦ Χέλμπερ. Τὸ μνημείον παριστᾷ την θριαμβευτικὴν εις Βιέννην ἐπάνοδον του νικηφόρου στρατηλάτου Στάρχεμπεργκ.

Κατὰ την τελευταίαν συνεδρίαν της 'Ακαδημίας των 'Επιστημών εν Βιέννη, δ καθηγητής Καραβάσεκ ἐποίησε σπουδαίαν και π-ρίεργον ἀνακοίνωσιν. Έν τῷ θησαυροφυλακίῳ των Σουλτάνων εν Κωνσταντινουπόλει φυλάττεται εὐλαβῶς ἀνεκτίμητον διά τους 'Οθωμανούς κειμήλιον, ήτοι ἀυτόγραφος ἐπιστολή του προφήτου Μωάμεθ, ήτις ἀνακαλυφθεῖσα τῇ 1858 εν μονῆτινι Κοπῶν ήγοράσθη υπό του τότε Σουλτάνου Μσεζήτ αντι 500,000 γροσίων.

διωμένων παλαιογραφικῶν παρατηρήσεων και ἐρευνῶν δ καθηγητής Καραβάσεκ διαφιλονικίει την γνησιότητα του πολυτίμου τούτου δια τους Μωαμεθανούς ἀποκημάτος, εικάζει δὲ δει ἐγράφη τούτο τουλάχιστον δύο αἰῶνας μετὰ τον Μωάμεθ υπό ἀντιγραφῶς τινός του Κορανίου, ήνα προσελύθη την ὑπόληψιν και τον σεβασμόν του πλήθους προς την εν λόγῳ μονήν.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Τοῖς κ.κ. Π. Ρ. Πογγόρναν. Γ. Π. Βασιλέον. Δ. Π. Βάντσειναν. Γ. Β. Κάμεγκαν και Κ. Φ. Αοδύκαν. Σὲς διαβιζόμεν πολλοὺς χαίρεισμοὺς του κ. Ἀνταποκριτοῦ μας. — Βίσαμαρ κ, Οργέεφ. Προσέξατε διότι οἱ ἀρχαίοι ἔπρωγον φακὴν μετὰ τον ἐνταρσιασμόν τινος. Δὲν εἶνε τούτο καλὸς οἰωνός δια την ἐπιζήτουμένην ἀνάστασιν. — Έξω τοῦ Νυμφώνος, Πάτρας. Ἀπὸ τὰς ἐπανειλημμένως ἐπαναλαμβανόμενας εν τῇ ἐπιρῶσας, προς Θεοῦ δὲν ήβρατε ἀνθρωπινωτέρων ἠμοιοκαταληξίαν; Δὲν ήκούσατε ποτὲ μίαν των λέξεων: Πασχαλινός, χαλινός, Γαληνός, λινός, κλεινός, κωνός, δεινός, ὕγιανός, Ζηνός, θινός, ποθινός, μηνός, ξυνός, ρινός, τινός, χηνός, κερηνός, κη; Θέλετε και ἄλλας; Τῇ κ. Ἀγγελικῇ Ν. Βέλτσα κ. Ἀναμείνον ἐμβασμα. — Π. Ι. Κ. Έχετε τὸ πνεῦμα πρόθυμον ἄλλὰ τὸν κάλαμον ἀσθενή. Μελετήσατε πρώτον και ἔπειτα γράψατε 'Ἄλλὰ μή μελετᾷτε μόνον εις τὰ λεξιμᾶ. — Δ. Κ. Ἀμφισσαν. Ἐλήφθη. Θέ γράψωμεν. — Π. δ. μ. Ηόσται μένουσιν ἄκομη;

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Έξεδόθησαν

Corpus Juris Civilis (τέμ. Δ.) υπό 'Ηλ. Διακοπούλου. Τὸ 39ον και 40ον βιβλίον των Πανδεκτών, ήτοι τὸ περί καινοτομιῶν, δμβριου ὁδατος, δωρεῶν, χειραφεσιῶν κλπ. Τεύχη 59 και 60. Έκδότης Ἀνέστης Κωνσταντινίδης. Ὁ χριστιανικός οἶκος; Ὁ οἶκος, — δ γάμος, — οἱ σύγγυοι, — οἱ γονεῖς. — τὰ τέκνα, υπό Ἰγνατίου Μοσχάκη, ὀφηγητοῦ. Ἱστορία της Ἑλλάδος ἀπὸ των ἀραιοτάτων χρόνων μέχρι της βασιλείας του 'Θωανος υπό Σπ. Π. Ἀάμπρου, τεύχ 59—60. Έκδότης Κάρλος Μπέκ. Ἀεζικὸν ἐγκυκλοπαιδικόν, ἐκδιδόμενον ἐπιμελεῖα Ν. Γ. Πολίτου(Ἄμρωστητον—Βάζα) φυλλάδ. 20 τέμ. Β'. Έκδὸται Μπάρτ και Χίρστ.

Ἀπὸ του προσεχοῦς φύλλου

RIDER HAZARD

του συγγραφέως της Κλεοπάτρας βασίλισσας της Αἰγύπτου και των Μεταλλείων του Σολομώντος

E K E I N H

(ήτις πρέπει να υπακούηται)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΟΥ ΕΙΔΟΥΣ

ΠΡΩΤΟΝ ΗΜΗ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΧΑΡΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΞΟΧΟΝ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Έκ του Τυπογραφείου ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΔΕΩΝΗ